

**Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
w Białymstoku**

15-264 Białystok, ul. Ciołkowskiego 2/3
tel./fax 085 742-53-78
e-mail: sekretariat@wios.bialystok.pl

INFORMACJA
Podlaskiego Wojewódzkiego
Inspektora Ochrony Środowiska
o stanie środowiska na terenie
powiatu bielskiego

WSTĘP	5
PODSTAWOWE INFORMACJE O POWIECIE.....	5
DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNO – KONTROLNA I BADAWCZA.....	6
POWIETRZE.....	7
PRESJE – EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ DO POWIETRZA	7
STAN – OCENA JAKOŚCI POWIETRZA	8
PRZECIWDZIAŁANIA – DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA	9
STAN CZYSTOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH	11
PRESJE – ŹRÓDŁA ZANIECZYSZCZEŃ WÓD.....	11
STAN – OCENA JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH	13
PRZECIWDZIAŁANIA – DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA	15
WODY PODZIEMNE.....	17
PRESJE	17
STAN - OCENA JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH	17
GOSPODARKA ODPADAMI.....	19
PRESJE	19
STAN	20
PRZECIWDZIAŁANIA – KONTROLE SKŁADOWISK I ZAKŁADÓW PRZEMYSŁOWYCH	23
HAŁAS KOMUNIKACYJNY I PRZEMYSŁOWY	26
PRESJE – ŹRÓDŁA HAŁASU.....	26
STAN – POMIARY HAŁASU.....	27
PRZECIWDZIAŁANIA	28
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE.....	30
PRESJE – ŹRÓDŁA PROMIENIOWANIA ELEKTROMAGNETYCZNEGO	30
STAN – POMIARY MONITORINGOWE.....	30
OCHRONA ŚRODOWISKA PRZED AWARIAMI	31
NIEBEZPIECZNE SUBSTANCJE CHEMICZNE W ZAKŁADACH PRZEMYSŁOWYCH	31
TRANSPORT	32
KONTROLE INTERWENCYJNE.....	32
OBOWIĄZKI SAMORZĄDÓW W ZAKRESIE SPRAW ZWIĄZANYCH Z OCHRONĄ ŚRODOWISKA	33
ORGANY SAMORZĄDU POWIATOWEGO.....	33
ORGANY SAMORZĄDU GMINNEGO	34

WSTĘP**PODSTAWOWE INFORMACJE O POWIECIE****Położenie**

Powiat bielski położony jest w południowej części woj. podlaskiego, na obszarze Zielonych Płuc Polski.

Ukształtowanie terenu charakteryzują lekko faliste obszary Równiny Bielskiej, która rozciąga się między Doliną Górnej Narwi a Doliną Nurca.

Pod względem zajmowanej powierzchni powiat bielski jest piąty w województwie podlaskim. Jego obszar wynosi 1385 km². Od wschodu graniczy z Puszczą Białowieską. Na zachodzie sąsiaduje z Narwiańskim Parkiem Narodowym.

Przez region przebiegają ważne szlaki komunikacyjne m.in.: droga krajowa nr 19 Suwałki – Białystok – Siemiatycze – Lublin – Rzeszów; droga krajowa nr 66 Zambrów – Wysokie Mazowieckie – Brańsk – Bielsk Podlaski – Kleszczele – Połowiec; droga Bielsk Podlaski – Hajnówka. Przez obszar powiatu przebiegają również linie kolejowe relacji Białystok – Lublin oraz Bielsk-Podlaski – Hajnówka.

Struktura administracyjna i ludność

Powiat bielski jest zamieszkiwany przez 59 269 osób (stan: 31.XII.2008 r.) i jest trzecim pod względem liczby ludności w województwie podlaskim. Gęstość zaludnienia wynosi 43 os./km².

Na terenie powiatu znajdują się 2 gminy miejskie tj. Bielsk Podlaski i Brańsk oraz 6 gmin wiejskich: Bielsk Podlaski, Boćki, Brańsk, Orla, Rudka, Wyszki.

Jednostki samorządowe powiatu bielskiego	Powierzchnia [km ²]	Ludność [tys.]
Gminy miejskie		
Bielsk Podlaski	27	26,5
Brańsk	32	3,8
Gminy wiejskie:		
Bielsk Podlaski	431	7,2
Boćki	232	4,8
Brańsk	227	6,4
Orla	160	3,2
Rudka	70	2,0
Wyszki	206	4,9

dane: GUS

Gospodarka

Powiat ma charakter głównie rolniczo-przemysłowy. Pod koniec 2008 roku w powiecie zarejestrowanych było 3846 podmiotów gospodarczych, z czego 165 należało do sektora publicznego, reszta stanowiła własność prywatną. Głównym centrum gospodarczym jest Bielsk Podlaski, gdzie zlokalizowane są największe

przedsiębiorstwa. Rozwijającymi się dziedzinami przemysłu w regionie są: przetwórstwo rolno-spożywcze, budownictwo, obróbka drewna. Najbardziej znane firmy w regionie to zakład mleczarski Mlekovita sp. z o.o., zakład przetworstwa rybnego firma Suempol, oddział Zakładów Mięsnych „Netter”, zakład produkcji napojów i wód Hoop Polska sp. z o.o, firmy budowlane "Unibud", "Unibud Bep" oraz "Polbud" i szereg innych.

Walory turystyczne powiatu

Tereny o szczególnych walorach przyrodniczych zajmują aż 58,5% powierzchni powiatu (95032,5 ha). Na Białowiecki Park Narodowy przypada 10517,3 ha, rezerваты przyrody 12340,3 ha, a na obszary chronionego krajobrazu 71830,4 ha. W powiecie zlokalizowanych jest 1286 pomników przyrody.

Szczególnie cenne obszary są objęte siecią Natura 2000, za które uznaje się tereny najważniejsze dla zachowania zagrożonych lub bardzo rzadkich gatunków roślin, zwierząt czy charakterystycznych siedlisk przyrodniczych, mających znaczenie dla ochrony wartości przyrodniczych Europy. Na terenie powiatu sieć Natura 2000 tworzą: Obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) - Dolina Górnej Narwi (18384 ha) i Puszcza Białowiecka (63148 ha) oraz Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk (SOO) tj: Ostoja w Dolinie Górnej Narwi (20307 ha) oraz Puszcza Białowiecka.

Dolina Górnej Narwi jest jedną z najlepiej zachowanych dolin rzecznych w Polsce i stanowi obok Bagien Biebrzańskich jeden z największych obszarów mokradeł środkowoeuropejskich, na którym nie prowadzono żadnych robót melioracyjnych związanych z regulacją stosunków wodnych. Jest on jedną z największych w Polsce ostoi ptactwa błotno-wodnego, zarówno dla gatunków lęgowych, jak i przelotnych.

DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNO – KONTROLNA I BADAWCZA

Prawne podstawy funkcjonowania Inspekcji Ochrony Środowiska określono w ustawie z dnia 20 lipca 1991 r., która nałożyła na nią obowiązek:

- kontrolowania przestrzegania przepisów prawa o ochronie środowiska przez podmioty gospodarcze,
- prowadzenia badania stanu środowiska,
- informowania społeczeństwa o wynikach tych badań.

Cele działalności inspekcyjno – kontrolnej WIOŚ są corocznie ustalane w planach pracy, tworzonych na podstawie wytycznych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, analizy wyników dotychczasowej działalności, propozycji przekazanych przez Marszałka, Wojewodę oraz propozycji zgłaszanych przez organy samorządowe.

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI INSPEKCYJNO-KONTROLNEJ

Podstawowym celem kontroli jest wymuszenie na jednostkach organizacyjnych podejmowania działań, które w konsekwencji mają spowodować zmniejszenie ich negatywnego wpływu na środowisko. Inspekcja Ochrony Środowiska zgodnie z przysługującymi kompetencjami może zastosować różnego rodzaju środki dyscyplinujące, między innymi:

- wydać zarządzenia pokontrolne,
- wydać decyzję wyznaczającą termin usunięcia zaniedbań, a w przypadku stwierdzenia zagrożenia życia lub zdrowia a także znacznych szkód w środowisku, w porozumieniu z Wojewodą, wydać decyzję wstrzymującą działalność zakładu,
- wymierzyć karę pieniężną za naruszanie warunków korzystania ze środowiska,
- skierować wystąpienia do innych organów administracji państwowej, rządowej i samorządu terytorialnego z wnioskiem o podjęcie działań związanych z ich właściwością,
- zastosować karę grzywny (mandat karny),
- skierować wniosek do sądu i organów ścigania.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę na **możliwości prawnych działań własnych samorządów**, zbieżnych z kompetencjami lub celami działań przypisanymi Inspekcji Ochrony Środowiska, które pozwalają przeciwdziałać negatywnemu oddziaływaniu na środowisko, a także minimalizować problemy środowiskowe. Kompetencje samorządów powiatowych i gminnych zamieszczono na końcu niniejszego opracowania.

W okresie od przedstawienia poprzedniej informacji o stanie środowiska na terenie powiatu (październik 2008), na terenie powiatu przeprowadzono łącznie 57 kontroli w najbardziej uciążliwych podmiotach i obiektach. W wyniku przeprowadzonych kontroli, w przypadkach stwierdzanych przekroczeń wymierzono kary pieniężne za naruszenie warunków korzystania za środowiska.

MONITORING ŚRODOWISKA

W ramach działalności badawczej, główny zakres prac prowadzony jest w oparciu o Program Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ), którego koordynatorem jest Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie. System PMŚ składa się z 3 głównych bloków - zagadnień: jakość środowiska, emisja oraz oceny i prognozy.

Zadania PMŚ realizowane są głównie przez Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska. Stanowią one również wojewódzką bazę informacji o stanie środowiska. Program badawczy realizowany przez WIOŚ obejmuje następujące komponenty środowiska:

- monitoring powietrza atmosferycznego,
- monitoring wód powierzchniowych płynących i stojących,
- monitoring wód podziemnych,
- monitoring hałasu,
- monitoring pól elektromagnetycznych,
- monitoring odpadów niebezpiecznych.

W każdym podsystemie na potrzeby wykonywanych ocen wyszczególniono 3 elementy: presje, stan i przeciwdziałanie.

Aktualne wyniki kontroli i badań stanu środowiska na terenie powiatu przedstawiono poniżej.

POWIETRZE

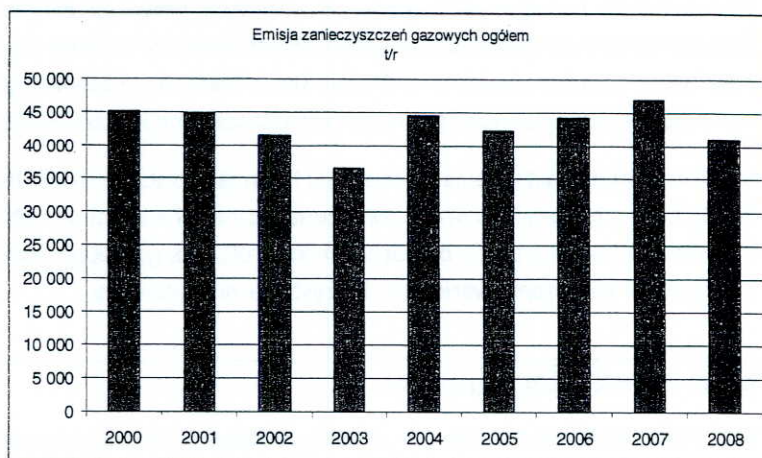
PRESJE – EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ DO POWIETRZA

Do substancji mających największy udział w emisji zanieczyszczeń, pochodzących głównie z procesów spalania energetycznego należą: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla i pyły. Pozostałe rodzaje zanieczyszczeń emitowane z zakładów przemysłowych zlokalizowanych na terenie województwa to: węglowodory aromatyczne i alifatyczne, alkohole, octan etylu i ksylene oraz inne zanieczyszczenia.

Głównymi źródłami zanieczyszczeń atmosfery na terenie woj. podlaskiego są ciepłownie miejskie, przemysłowe oraz rozproszone źródła emisji z sektora komunalno – bytowego, a także zanieczyszczenia komunikacyjne.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2008r. emisja zanieczyszczeń pyłowych ogółem z terenu powiatu bielskiego wyniosła 65 ton i w porównaniu do wyników z lat poprzednich była jedna z najniższych.

Emisja zanieczyszczeń gazowych ogółem w 2008 r. wynosiła 41 005 ton. Porównując wynik do danych z lat poprzednich pomimo niewielkiego spadku utrzymuje się ona na wysokim poziomie. Udział gmin w emisji, a także emisję z powiatu na tle województwa przedstawiono w tabeli.

EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH										
J. m.	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
Emisja zanieczyszczeń pyłowych										
woj. podlaskie										
ogółem	t/r	2 016	1 969	2 020	1 972	2 176	2 004	1 740	1 748	1 324
powiat bielski										
ogółem	t/r	139	143	131	89	109	68	64	94	65
ze spalania paliw	t/r	135	140	128	86	97	66	62	92	63
węglowo-grafitowe, sadza	t/r	3	2	2	2	2	1	1	1	1
Emisja zanieczyszczeń gazowych										
woj. podlaskie										
ogółem	t/r	1 708 958	1 901 866	1 873 814	1 983 537	1 874 115	1 799 787	1 703 946	1 716 244	1 602 796
powiat bielski										
ogółem	t/r	45 068	44 784	41 427	36 615	44 559	42 259	44 277	46 878	41 005
ogółem (bez CO ₂)	t/r	-	-	-	-	-	-	356	2 325	2 139
dwutlenek siarki	t/r	108	126	126	94	126	82	89	84	74
tlenki azotu	t/r	83	82	75	67	79	69	81	94	84
tlenek węgla	t/r	279	212	193	157	191	124	186	2 147	1 980
dwutlenek węgla	t/r	44 598	44 364	41 033	36 297	44 163	41 984	43 921	44 553	38 866
ZANIECZYSZCZENIA ZATRZYMANE LUB ZNEUTRALIZOWANE W URZĄDZENIACH DO REDUKCJI										
woj. podlaskie										
pyłowe	t/r	102 442	121 019	121 233	137 184	121 810	118 417	116 765	117 089	83 472
powiat bielski										
pyłowe	t/r	225	207	409	171	315	280	224	301	217

dane: GUS

STAN – OCENA JAKOŚCI POWIETRZA

Ocena stopnia zanieczyszczenia powietrza na terenie woj. podlaskiego dokonywana jest w oparciu o pomiary kontrolne głównych zanieczyszczeń bezpośrednio emitowanych do atmosfery (emisja) oraz badania monitoringowe substancji powstających w atmosferze (imisja).

Na terenie strefy bielsko – siemiatyckiej na terenie, której leży powiat bielski oceny jakości powietrza dokonano na podstawie pomiarów wykonanych w m. Siemiatycze. Badania na terenie Bielska Podlaskiego wykonywane były w 2003 roku (metoda pasywna) w ostatniej ocenie posłużyły jako uzupełnienie.

Wykonywana corocznie (zgodnie art. 89 Ustawy Prawo ochrony środowiska) „Ocena poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref województwa podlaskiego” nie wykazała za rok 2008 przekroczeń norm zanieczyszczenia powietrza ☺. Wartości zanieczyszczeń SO₂, NO₂, i benzenu były znacznie niższe od norm dopuszczalnych. Występowały pojedyncze przekroczenia normy pyłu zawieszonego PM10 jednakże ich ilość była mniejsza niż dopuszczalne 35 dni w roku. Może by to związane z stosunkowo wysokimi temperaturami w okresie zimowym.

Należy podkreślić, że zakres badań jakości powietrza w związku z wejściem w życie Dyrektywy 2008/50/WE w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy uległ poszerzeniu m.in. o pomiary pyłu PM2,5. Aktualnie trwają prace nad dostosowaniem obecnych przepisów prawnych do nowych zadań nałożonych Dyrektywą na Polskę. W związku z tym Inspektorat jest na etapie wdrażania pomiarów pyłu PM2,5. Zgodnie z wykonaną wstępną oceną dla tego zanieczyszczenia, w województwie podlaskim planowane są pomiary pyłu PM2,5 w strefach: aglomeracja białostocka oraz strefie podlaskiej która obejmuje wszystkie pozostałe powiaty województwa podlaskiego.

PRZECIWDZIAŁANIA – DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

Na terenie powiatu największa emisja zanieczyszczeń powietrza pochodzi z miast, gdzie głównymi źródłami zanieczyszczeń są ciepłownie miejskie i osiedlowe oraz zakłady przemysłowe w większości zlokalizowane w Bielsku Podlaskim.

Do zakładów kontrolowanych przez WIOŚ należą m. in:

- BOCHEN S.J. Maciejczuk i Bondaruk, Bielska Podlaski
- PKN Orlen S.A.
- Spółdzielnia Inwalidów PRZYSZŁOŚĆ w Bielsku Podlaskim
- FPIU BISON – BIAL Oddział w Bielsku Podlaskim
- Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Bielsku Podlaskim
- PHU ZORZA, obiekt handlowy śor w Bielsku Podlaskim
- „SUEMPOL” Sp. z o.o. w Bielsku Podlaskim
- PDM „MAKSBUŁ” Sp. z o.o. w Bielsku Podlaskim
- INTERLIGHT Stefan Wałędział, Brańsk
- METAL ZŁOM Skup Złomu Irena Bazyluk, Bielsk Podlaski
- HOOP S.A. Zakład Produkcyjny w Bielsku Podlaskim
- PDM „MAKSBUŁ” Sp. z o.o. w Bielsku Podlaskim
- Wytwórnia Artykułów z Tworzyw Sztucznych w Brańsku
- PPHU IWRO – PAK w Bielsku Podlaskim.

Wyniki ostatnich kontroli tych obiektów przedstawiono poniżej:

- **BOCHEN S.J. Maciejczuk i Bondaruk, Bielsk Podlaski.** Źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza jest kotłownia wyposażona w kocioł grzewczy oraz urządzenia piekarnicze w skład których wchodzi 2 piece olejowe o mocy 3 i 5,5 kW. Moc nominalna pieców pozwala na zakwalifikowanie ich jako źródła emisji zwolnionego z ustawowego obowiązku posiadania pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza. Kontrola przeprowadzona na przełomie października/listopada 2008 r. nie wykazała nieprawidłowości.
- **PKN Orlen S.A.** W grudniu 2008 r. przeprowadzono kontrolę stacji paliw płynnych w Boćkach i Bielsku Podlaskim Do celów grzewczych budynku obsługi stacji paliw zastosowano ogrzewanie elektryczne. Źródłem emisji niezorganizowanej mieszaniny węglowodorów są procesy rozładunkowo-nalewcz. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości. W sierpniu 2009 r. ponownie skontrolowano stację paliw w Boćkach – nie stwierdzono nieprawidłowości.

- **Spółdzielnia Inwalidów PRZYSZŁOŚĆ w Bielsku Podlaskim.** Źródłem emisji zanieczyszczeń jest kotłownia wyposażona w cztery kotły o łącznej mocy ok 2 MW. Eksploatowane kotły są jednostkami przestarzałymi i znacznie wyeksploatowanymi o niskiej sprawności cieplnej. W trakcie oględzin terenu wokół zakładu nie stwierdzono widocznych śladów zanieczyszczeń w obrębie bloku przy ul. Mickiewicza. W kotłowni nie zaobserwowano spalania innego paliwa niż węgiel kamienny. Nie stwierdzono również spalania odpadów. Moc nominalna kotłów pozwala na zakwalifikowanie ich jako źródła emisji zwolnionego z ustawowego obowiązku posiadania pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza. Spółdzielnia dokonała zgłoszenia instalacji do Starostwa Powiatowego. Kontrola przeprowadzona w grudniu 2008 r. nie wykazała nie prawidłowości.
- **FPIU BISON – BIAL S.A., Oddział w Bielsku Podlaskim.** Źródłami emisji zanieczyszczeń są: kotłownia wyposażona w dwa kotły o wydajności maksymalnej 930 kW, jeden o mocy 84 kW oraz malarnia, ostrzarnia, spawalnia. Oddział w Bielsku Podlaskim posiada pozwolenie na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza z instalacji na terenie Zakładu. Przeprowadzony podczas kontroli (10.02.2009 r.) pomiar emisji zanieczyszczeń z procesów technologicznych (kabina malarska) nie wykazał przekroczeń dopuszczalnej wielkości emisji.
- **Energio Sp. z o.o. w Bielsku Podlaskim.** Źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza są: kotłownia wyposażona w kocioł o mocy 20 kW, sortownik stacjonarny węgla, stacja paliw. Emisja może powstawać również z sortowników mobilnych, z terenu placu zakładowego, przeładunku węgla na bocznicę kolejowej, pracy urządzeń mechanicznych i środków transportu. W trakcie kontroli (luty 2009 r.) uzyskano informacje, że nadmierne pylenie powstaje głównie przy niskich temperaturach w sytuacji gdy niemożliwe jest zraszanie sortowanego węgla. Największa uciążliwość powstaje w trakcie przeładunku węgla na bocznicę kolejowej. W trakcie kontroli odbywał się przeładunek węgla z wagonów kolejowych od sortowników (zraszacze nie były stosowane), pracowały trzy sortowniki (stacjonarny i mobilny) i nie stwierdzono intensywnego pylenia z procesów przeładunku i sortowania. Wykonany przegląd ekologiczny eksploatacji bazy składowej węgla kamiennego wykazał, że emisja maksymalna godzinowa całkowita, której źródłem jest emisja zorganizowana i niezorganizowana nie będzie powodowała ponadnormatywnego zanieczyszczenia powietrza poza terenem zakładu. Kontrola nie wykazała nie prawidłowości.
- **Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Bielsku Podlaskim.** Źródłami emisji zanieczyszczeń są: kotłownia centralna (eksploatująca 3 kotły o łącznej mocy cieplnej 35 MWt) oraz kotłownie lokalne: przy ul. Ogrodowej wyposażona w trzy kotły o mocy cieplnej 1,1 MWt każdy i ul. Dobiażyńskiej gdzie pracują dwa kotły o mocy 0,08 MWt każdy. Przedsiębiorstwo posiada pozwolenie na wprowadzanie do powietrza gazów i pyłów dla kotłowni centralnej. Zakład wywiązuje się z obowiązku prowadzenia, co najmniej dwukrotnie w ciągu roku, pomiarów stężeń substancji zanieczyszczających w gazach odlotowych z eksploatowanych kotłów. Przeprowadzone w czasie kontroli (12.02.2009 r.) pomiary emisji zanieczyszczeń do powietrza z kotła eksploatowanego w kotłowni przy ul. Rejonowej wykazały przekroczenie dopuszczalnej wielkości emisji NO₂ w stosunku do wartości dopuszczalnej określonej w decyzji. Naliczono karę jednakże ze względu na jej wysokość odstąpiono jej wyegzekwowania.
- **PHU ZORZA, obiekt handlowy środków ochrony rolnej w Bielsku Podlaskim.** Dzierżawione powierzchnie ogrzewane są przy pomocy kotła grzewczego na olej opałowy. Korzystanie z energii cieplnej zabezpiecza właściciel obiektu. Kontrola przeprowadzona w lutym 2009 r. nie wykazała nie prawidłowości.
- **„SUEMPOL” Sp. z o.o. w Bielsku Podlaskim** Źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza są 4 komory wędzalnicze (instalowane są kolejne 4). Zakład posiada pozwolenie na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza z instalacji wędzarniczej. Z uwagi na modernizację wędzarni następuje zmiana warunków powyższego pozwolenia, w związku z czym decyzja wymaga uaktualnienia. W wyniku kontroli przeprowadzonej na przełomie kwietnia/maja 2009 r. pouczone o obowiązku uregulowania stanu formalno – prawnego w zakresie ochrony powietrza.
- **INTERLIGHT Stefan Walędziak, Brańsk.** Źródłem zanieczyszczeń do powietrza jest proces przemiału granulatu w młynach do tworzyw oraz rozgrzewanie i roztapianie granulatu w wytłaczarkach i wtryskarkach. Powyższa instalacja nie wymaga pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza. Kontrola przeprowadzona na przełomie kwietnia/lipca 2009 r. nie wykazała nie prawidłowości.
- **METAL ZŁOM Skup Złomu Irena Bazyluk, Bielsk Podlaski.** Źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza jest kotłownia wyposażona w kocioł o mocy 40 kW. Moc nominalna kotła pozwala na zakwalifikowanie go jako

- źródła emisji zwolnionego z ustawowego obowiązku posiadania pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza. Kontrola przeprowadzona w maju 2009 r. nie wykazała nie prawidłowości.
- **HOOP S.A. - Zakład Produkcyjny w Bielsku Podlaskim** Źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza są: kotłownia olejowa wyposażona w dwa kotły o łącznej mocy ok. 1,7MW oraz kotłownia węglowa, w której pracują dwa kotły o wydajności cieplnej 1,25MW każdy. Moc nominalna kotłowni pozwala na zakwalifikowanie ich jako źródeł zwolnionych z ustawowego obowiązku posiadania decyzji określających dopuszczalne ilości i rodzaje substancji wprowadzanych do atmosfery. Zakład podlega także kontroli ze względu na wprowadzone substancje zubożające warstwę ozonową. Zakład posiada komorę chłodniczą wyposażoną w agregat chłodniczy. Urządzenie ma założoną kartę obsługi technicznej i naprawy (zgodną z obowiązującym wzorem) oraz jest prawidłowo oznakowane. Obowiązek sprawdzania szczelności instalacji jest realizowany. Kontrola przeprowadzona na przełomie czerwca/ lipca 2009 r. nie wykazała nie prawidłowości.
  - **Przedsiębiorstwo Drogowo – Mostowe „MAKSUD” Sp. z o.o. w Bielsku Podlaskim.** Źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza są: wytwórnia mas bitumicznych wyposażona w instalacje produkcyjną, zbiorniki magazynowe asfaltu oraz oleju opałowego, a także zespół dozowania kruszywa; węzeł betoniarski; kotłownia przedsiębiorstwa, wyposażona w kocioł o mocy cieplnej 200kW oraz składowiska kruszywa. Zakład posiada pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza z wytwórni mas bitumicznych oraz procesów technologicznych. Kontrola przeprowadzona w czerwcu 2009 r. nie wykazała nie prawidłowości.
  - **„MLEKOVITA” Sp. z o. o.** Źródłem emisji zanieczyszczeń jest kotłownia wyposażona w trzy kotły o mocy 6,5 MW każdy. Zakład wywiązuje się z obowiązku prowadzenia (co najmniej 2x w roku) pomiarów stężeń substancji zanieczyszczających w gazach odlotowych z eksploatowanych kotłów. Zakład posiada decyzje udzielające: pozwolenia zintegrowanego dla instalacji produkcji do produkcji mleka i wyrobów mleczarskich, upoważniającego do uczestnictwa we wspólnotowym systemie handlu uprawnieniami do emisji CO₂ w okresie od 1 stycznia 2005 r. do 31 grudnia 2014 r. z instalacji zlokalizowanej przy ul. Wojska Polskiego 52 w Bielsku Podlaskim. W czasie kontroli (w dniu 21 września 2009 r.) pracowały dwa kotły na których przeprowadzono pomiary emisji zanieczyszczeń do powietrza – przekroczeń nie stwierdzono. Zakład podlega także kontroli ze względu na wprowadzone substancje zubożające warstwę ozonową. Firma posiada agregatory chłodnicze. Urządzenia i instalacje mają założone karty obsługi technicznej i naprawy, które są zgodnie z obowiązującymi wzorami. Obowiązek sprawdzania szczelności instalacji jest realizowany. Urządzenia chłodnicza są oznakowane prawidłowo. Kontrola przeprowadzona na przełomie lipca/września 2009 r. nie wykazała nie prawidłowości.
  - **Wytwórnia Artykułów z Tworzyw Sztucznych w Brańsku.** Źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza są: kotłownia, proces przemiatu granulatu w młynach do tworzyw, rozgrzewanie i roztapianie granulatu w wylączarkach i wtryskarkach. Powyższe źródła emisji nie wymagają pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza. Kontrola przeprowadzona na przełomie lipca/sierpnia 2009 r. nie wykazała nie prawidłowości.
  - **PPHU IWRO – PAK W Bielsku Podlaskim** Źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza jest kotłownia, w której pracuje kocioł o mocy 36,7 kW. Moc nominalna kotłowni pozwala na zakwalifikowanie jej jako źródła emisji zwolnionego z ustawowego obowiązku posiadania pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza. Kontrola przeprowadzona na przełomie sierpnia/września 2009 r. nie wykazała nie prawidłowości.

STAN CZYSTOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH

PRESJE – ŹRÓDŁA ZANIECZYSZCZEŃ WÓD

Wielkość presji na wody prezentuje stopień wyposażenia w infrastrukturę obsługującą gospodarkę wodno-ściekową.

Długość czynnej sieci wodociągowej w 2008 roku w powiecie bielskim wynosiła 752 km. W 2007 roku prawie 88,9% ludności korzystało z sieci wodociągowej, najwięcej w gminie miejskiej Bielsk Podlaski – 95,8%, najmniej w gminie Boćki – 74,4%.

Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności								
Jednostka terytorialna	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Powiat bielski	-	-	86,9	87,0	87,7	88,7	88,8	88,9
Bielsk Podlaski(1)-gmina miejska	-	-	93,8	94,0	94,1	95,7	95,8	95,8
Bielsk Podlaski(2)-gmina wiejska	-	-	81,0	81,0	81,3	82,8	83,0	83,1
Brańsk(1)-gmina miejska	-	-	94,0	94,1	94,1	94,3	94,3	94,3
Brańsk(2)-gmina wiejska	-	-	87,3	87,3	87,3	87,6	87,7	87,7
Boćki	-	-	69,2	69,9	75,7	74,2	74,3	74,4
Orla	-	-	84,3	84,3	84,5	84,7	84,8	84,8
Rudka	-	-	78,1	78,1	78,2	79,7	79,7	79,9
Wyszki	-	-	76,8	76,8	77,1	78,3	78,5	78,5

dane: GUS

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w 2008 roku w powiecie bielskim wynosiła 553,3 km. W 2007 roku prawie 43,8% ludności powiatu było podłączonych do sieci kanalizacyjnej, najwięcej w gminie miejskiej Bielsk Podlaski – 76%, natomiast najmniej w gminie Wyszki – 0,9%.

Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności								
Jednostka terytorialna	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Powiat bielski	-	-	37,3	38,1	39,7	42,5	43,4	43,8
Bielsk Podlaski(1) - gmina miejska	-	-	68,1	68,6	71,8	75,1	75,5	76,0
Bielsk Podlaski(2) - gmina wiejska	-	-	9,2	9,2	9,3	9,4	11,0	11,1
Brańsk(1)-gmina miejska	-	-	51,5	52,5	53,3	63,3	64,2	64,6
Boćki	-	-	14,9	18,5	18,7	23,7	23,8	23,7
Orla	-	-	4,6	4,6	4,6	4,6	8,2	8,3
Rudka	-	-	39,3	39,5	39,5	41,3	45,9	46,7
Wyszki	-	-	0,0	0,7	0,7	0,9	0,9	0,9

dane: GUS

W powiecie w 2008 roku działało 7 komunalnych i 2 przemysłowe oczyszczalnie ścieków. Tylko 2 oczyszczalnie komunalne były zaopatrzone w system podwyższonego usuwania biogenów. Najwięcej oczyszczalni – 3 w funkcjonowało w gminie miejskiej Bielsk Podlaski.

Komunalne i przemysłowe oczyszczalnie ścieków - ogółem ilość obiektów									
Jednostka terytorialna	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Powiat bielski	4	6	7	7	9	9	9	9	9
Bielsk Podlaski(1) - gmina miejska	2	2	2	2	3	3	3	3	3
Bielsk Podlaski(2) - gmina wiejska	0	1	1	1	1	1	1	1	1
Brańsk(1)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Boćki	0	1	1	1	1	1	1	1	1
Orla	0	0	1	1	2	2	2	2	2
Rudka	1	1	1	1	1	1	1	1	1

dane: GUS

W 2008 roku jedynie ok. 54,2% mieszkańców (31,912 osób) korzystało z oczyszczalni ścieków. Wskaźnik ten jest bardzo niski w porównaniu do stopnia zwodociągowania powiatu (88,9%).

Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogólnej liczby ludności									
Jednostka terytorialna	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Powiat bielski	-	-	41,43	46,20	47,68	49,32	51,87	53,42	54,16

Ogólna liczba mieszkańców obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków - dane GUS									
Jednostka terytorialna	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Powiat bielski	23 640	24 774	25 439	28 254	28 991	29 726	31 002	31 677	31 912
Bielsk Podlaski(1) - gmina miejska	20 040	20 210	20 380	20 690	21 172	21 838	22 303	22 988	23 369
Bielsk Podlaski(2) - gmina wiejska	100	664	664	664	549	558	659	659	613
Brańsk(1)-gmina miejska	2 000	2 000	2 120	2 150	2 150	2 180	2 300	2 300	2 350
Boćki	0	400	675	3 150	3 170	3 200	3 500	3 500	3 500
Orla	0	0	100	100	250	240	420	420	480
Rudka	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 600	1 600	1 600
Wyszki	0	0	0	0	200	210	220	210	0

dane: GUS

STAN – OCENA JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Zasady monitoringu wód uwzględniają badanie i ocenę jakości wód w sposób odpowiedni do celów jej użytkowania i prowadzonej działalności na obszarze zlewni. Badania objęły:

- monitoring wód dla celów ogólnej oceny jakości wody, w tym stopnia eutrofizacji poprzez badania stężeń związków azotu i fosforu oraz w celu określenia odcinków wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych.
- monitoring jakości wód przeznaczonych do bytowania ryb, skorupiaków i mięczaków w warunkach naturalnych,
- monitoring wód prowadzony w ujęciach zaopatrujących ludność w wodę do spożycia oraz w obszarach ochronnych zbiorników wód śródlądowych,
- monitoring jakości wód granicznych.

KLASYFIKACJE WÓD

- **Ogólna ocena jakości wód – stan wód.** Podstawą oceny jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. Nr 162, poz. 1008). Rozporządzenie określa sposób klasyfikacji jednolitych części wód powierzchniowych w ciekach naturalnych, jeziorach lub innych zbiornikach naturalnych, wodach przejściowych i przybrzeżnych oraz sztucznych jednolitych części wód powierzchniowych i silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych. Rozporządzenie zmieniło dotychczasowe podejście do sposobu badania i oceny. Punkty monitoringowe zlokalizowane są na zamknięciach zlewni tzw. jednolitych części wód (JCW). Monitoring prowadzi się w sposób umożliwiający ocenę ich stanu oraz ilościowe ujęcie czasowej i przestrzennej zmienności parametrów biologicznych, hydromorfologicznych, fizykochemicznych i chemicznych.
Stan wód dla wód naturalnych określa się, porównując wyniki klasyfikacji cząstkowych tj.: oceny stanu ekologicznego z wynikami stanu chemicznego.
Stan wód sztucznych i silnie zmienionych określa się, porównując wyniki klasyfikacji cząstkowych tj.: ocenę potencjału ekologicznego z wynikami stanu chemicznego.
W zależności od stanu ekologicznego/potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego stan wód naturalnych, sztucznych i silnie zmienionych może być: dobry lub zły.
- **Ocena przydatności do bytowania ryb.** Podstawę oceny stanowi Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz. U. Nr 176, poz. 1455).
- **Ocena przydatności wody do spożycia.** Podstawę oceny stanowi Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz. U. Nr 204 poz. 1728).
- **Ocena wrażliwości wód na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych i podatności na eutrofizację.** Podstawę oceny stanowi Rozporządzenie Ministra Środowiska

z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych (Dz. U. Nr 241 poz. 2093).

Uwaga:

W niniejszym opracowaniu przedstawiono wstępną ocenę stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu jednolitych części wód. Ocena stanu wód, ze względu na prowadzone prace metodyczne, będzie w 2009 roku zweryfikowana.

OMÓWIENIE WYNIKÓW BADAŃ RZEK

W 2008 roku na terenie powiatu hajnowskiego w ramach programu monitoringu wód płynących przeprowadzono badania rzek:

- Orlanki (dopływu Narwi) - w profilu ujściowym w m. Chrachoły,
- Białej (dopływu Orlanki) - w profilu ujściowym w m. Hryniewicze,
- Nurca (dopływu Bugu) - w profilu poniżej Nurczyka, w m. Boćki.

Badania prowadzono w programie monitoringu operacyjnego, który umożliwił dokonanie ocen¹: stanu ekologicznego, oceny przydatności do bytowania ryb oraz oceny podatności na eutrofizację.

Orlanka jest lewobrzeżnym dopływem Narwi o długości 50,3 km. Na 12,2 km uchodzi do niej rzeka Biała (o długości 31,2 km), która jest największym lewobrzeżnym dopływem, przyjmującym ścieki z Bielska Podlaskiego.

Ocena jakości wód rzeki Orlanki profilu ujściowym - w m. Chrachoły

- **Ocena stanu ekologicznego** na podstawie elementu biologicznego (makrofitowego indeksu rzeczno - MIR) wskazała umiarkowany stan wód w JCW. Ponadto zbadane stężenia wskaźników fizykochemicznych przekroczyły wartości określone dla stanu dobrego, w związku z tym ostatecznie stan ekologiczny w JCW zakwalifikowano do III klasy – stanu umiarkowanego. Przyczyniło się do tego ponadnormatywne stężenia BZT₅, ogólnego węgla organicznego (OWO) i azotu azotanowego.
- **Ocena przydatności do bytowania ryb** wykazała, że wody nie spełniają kryteriów bytowania ryb w warunkach naturalnych. Wskaźnikami, które zadecydowały o tym stanie były: tlen rozpuszczony, BZT₅, azotyny i fosfor ogólny.
- **Ocena podatności na eutrofizację** nie wykazała przekroczeń wartości granicznych wskaźników stosowanych przy ocenie eutrofizacji wód powierzchniowych.

Ocena jakości wód rzeki Białej – profil ujściowy w m. Hryniewicze

- **Ocena stanu ekologicznego** na podstawie elementu biologicznego (MIR) wskazała słaby stan wód w JCW. Ponadto zbadane stężenia wskaźników fizykochemicznych przekroczyły wartości określone dla stanu dobrego, w związku z tym ostatecznie stan ekologiczny w JCW zakwalifikowano do IV klasy – stanu słabego. Przyczyniło się do tego ponadnormatywne stężenia BZT₅, OWO, azotu Kjeldahla i fosforu ogólnego.
- **Ocena przydatności do bytowania ryb** wykazała, że wody w punkcie w m. Chrachoły nie spełniają kryteriów bytowania ryb w warunkach naturalnych. Wskaźnikami, które zadecydowały o tym stanie były: tlen rozpuszczony, BZT₅, azotyny i fosfor ogólny.
- **Ocena podatności na eutrofizację** w 2008 roku wykazała przekroczenie wartości granicznych fosforu ogólnego, powyżej której występuje eutrofizacja.

Nurzec i jej dopływy odprowadzają wody z obszaru Wysoczyzny Bielskiej, Drohickiej i Wysokomazowieckiej będącymi mezoregionami Niziny Północno-Podlaskiej. Rzeka należy do rzek typowo nizinnych przepływających przez tereny bagienne i podmokłe. Wypływa z podmokłej doliny położonej na południowy-wschód od m.

¹ ocena stanu wód jako wypadkowa ocen stanu ekologicznego i stanu chemicznego zostanie wykonana w przyszłym 6-cio letnim cyklu badawczym 2010-2015.

Czeremcha na wysokości ok. 180 m n.p.m. Całkowita długość rzeki wynosi 100,2 km a powierzchnia zlewni 2082,6 km². Rzeka jest jedną z większych zlewni dopływów Bugu IV-rzędu.

Ocena jakości wód rzeki Nurzec – profil poniżej Nurczyka w m. Boćki

- **Ocena stanu ekologicznego.** Z powodu braku badań biologicznych w tym punkcie, nie wykonano klasyfikacji stanu ekologicznego. Jednakże, na podstawie przeprowadzonych badań parametrów fizykochemicznych należy stwierdzić, iż uzyskane wartości BZT₅, OWO, azotu Kjeldahla, azotu azotanowego oraz fosforu ogólnego nie spełniały warunku dobrego stanu wód.
- **Ocena przydatności do bytowania ryb** wykazała, że wody w punkcie w m. Chraboty nie spełniają kryteriów bytowania ryb w warunkach naturalnych. Wskaźnikami, które zadecydowały o tym stanie były: azotyny i fosfor ogólny.
- **Ocena podatności na eutrofizację** w 2008 roku wykazała przekroczenie wartości granicznych fosforu ogólnego i azotanów, powyżej których występuje eutrofizacja.

PRZECIWDZIAŁANIA – DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

KONTROLE PROBLEMOWE Z ZAKRESU GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ

- **BOCHEN S.J. Dariusz Maciejczuk, Marek Bondaruk** (kontrola październik-listopad 2008 r.). Firma zajmuje się produkcją pieczywa i wyrobów ciastkarskich. Dostawa wody i odprowadzanie ścieków odbywa się zgodnie z umową na czas nieokreślony zawartą z Przedsiębiorstwem Komunalnym Sp. z o.o. w Bielsku Podlaskim. Woda jest zużywana na cele produkcyjne (ciasto i wypieki) oraz na potrzeby bytowe pracowników. Pobrana woda podlega zmiękczeniu za pomocą stacji uzdatniania. W przedsiębiorstwie powstają ścieki bytowe i technologiczne. Ścieki odprowadzane są do miejskiej sieci kanalizacyjnej. Wody opadowe z terenu nieruchomości odprowadzane są systemem kanalizacji deszczowej do miejskiej sieci kanalizacji deszczowej. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.
- **PKN ORLEN S.A., Płock, stacja paliw płynnych nr 690 w Bielsku Podlaskim** (kontrola grudzień 2008 r.). Woda na cele socjalno-bytowe i ppoż. obiektu pobierana jest na podstawie umowy z miejskiej sieci wodociągowej. W obiekcie powstają ścieki socjalno-bytowe odprowadzane do szamba. Są one odbierane według potrzeb i wywożone na oczyszczalnię ścieków. Ścieki opadowe z terenu stacji spływają powierzchniowo i wsiąkają w grunt na przyległych terenach. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.
- **PKN ORLEN S.A., Płock, stacja paliw płynnych w Boćkach** (kontrola grudzień 2008 r., sierpień 2009 r.). Woda na cele socjalno-bytowe i ppoż. obiektów pobierana jest na podstawie umowy z gminnej sieci wodociągowej. W obiekcie powstają ścieki socjalno-bytowe odprowadzane do szamba. Są one odbierane według potrzeb i wywożone na oczyszczalnię ścieków. Ścieki opadowe z terenu stacji spływają do wewnętrznej kanalizacji deszczowej, a następnie po przejściu przez osadnik do przydrożnego rowu. W trakcie kontroli w grudniu 2008 roku stwierdzono nieprawidłowości dotyczące braku uregulowania pozwoleniem wodnoprawnym stanu formalno-prawnego w zakresie odprowadzania wód opadowych do ziemi. Wydano zarządzenie pokontrolne obligujące firmę do wystąpienie z wnioskiem do Starostwa Powiatowego w Bielsku Podlaskim w tej sprawie. Podczas następnej kontroli (w sierpniu 2009 r.) stwierdzono, iż stan formalno-prawny w zakresie odprowadzania wód opadowych do ziemi został uregulowany decyzją wydaną przez Starostę Bielskiego, ważną do dnia 23.02.2019 r. Powtórna kontrola nie wykazała nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.
- **PHU ZORZA inż. Wojciech Jastrzębski Zambrów, obiekt handlowy środków ochrony roślin w Bielsku Podlaskim** (kontrola luty 2009 r.). Podstawową działalnością funkcjonowania kontrolowanej jednostki jest handel hurtowy i detaliczny artykułami ogrodniczymi i rolnymi oraz obrót środkami ochrony roślin. Woda do celów socjalnych pobierana jest z miejskiej sieci wodociągowej. Powstające ścieki odprowadzane są do miejskiej kanalizacji sanitarnej. Pobór wody i odprowadzanie ścieków są uregulowane w umowie dzierżawy. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.
- **Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Bielsku Podlaskim** (kontrola kwiecień 2009 r.). Do miejskiej oczyszczalni ścieków są odprowadzane ścieki komunalne z terenu miasta Bielsk Podlaski oraz ścieki

przemysłowe z zakładów: „Suempol” Sp. z o.o., „HOOP” S.A., Zakłady Mięsne Netter. W okresie objętym kontrolą zostały wykonane badania ścieków oczyszczonych. Stwierdzono nieprawidłowości polegające na przekroczeniu dopuszczalnych zawartości BZT₅ w ściekach oczyszczonych (w dwóch próbach na dwanaście).

- **METAL ŻŁOM Skup Żłomu Irena Bazyluk** (kontrola w maju 2009 r.). Firma zajmuje się m. in. demontażem pojazdów. Sektory przyjmowania i magazynowania pojazdów oraz usuwania substancji niebezpiecznych z pojazdów wyposażone są w system odprowadzania ścieków przemysłowych kierowanych wprost do separatora substancji ropopochodnych. Stacja demontażu zaopatrzona jest w sorbent przeznaczony do likwidacji ewentualnych wycieków płynów eksploatacyjnych. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.
- **HOOP S.A. – Zakład Produkcyjny w Bielsku Podlaskim** (kontrola w okresie czerwiec-lipiec 2009 r.). Zakład posiada pozwolenie wodnoprawne ważne do 03.06.2013 roku na pobór wody z własnego ujęcia, odprowadzanie oczyszczonych ścieków technologicznych oraz odprowadzanie oczyszczonych ścieków deszczowych. Decyzja Starosty Bielskiego z dnia 09.05.2007 roku zmienia w/w decyzje odnośnie dopuszczalnej ilości odprowadzających ścieków deszczowych oraz obowiązku dokonywania przeglądów eksploatacyjnych urządzeń oczyszczających ścieki. Woda na potrzeby zakładu pobierana jest z ujęcia własnego, jedynie wartownia podłączona jest do sieci wodociągowej. Woda wykorzystywana jest do celów produkcyjnych, na potrzeby własnej stacji uzdatniania wody, potrzeby socjalno-bytowe pracowników, gospodarce i utrzymanie zieleni na terenie zakładu. Ujmowana woda poddawana jest odżelazianiu. Wielkość poboru wody ustalana jest za pomocą legalizowanych wodomierzy. W zakładzie powstają ścieki bytowo-gospodarcze odprowadzane do kanalizacji miejskiej, ścieki technologiczne z płukania odżelaziaczy i powstające w procesie przygotowania wody uzdatnionej do produkcji oraz ścieki deszczowe. Ścieki z płukania odżelaziaczy podczyszczane są w osadnikach, a następnie razem z koncentratem z procesu odwróconej osmozy i ze ściekami deszczowymi odprowadzane poprzez separator cyrkulacyjno-koalescencyjny do rowu melioracyjnego i dalej do rzeki Białej. W pozwoleniu wodnoprawnym HOOP S.A. został zobowiązany do wykonywania kontrolnych analiz oczyszczonych ścieków z płukania odżelaziaczy i koncentratu z procesu odwróconej osmozy co 2 miesiące, a oczyszczonych ścieków deszczowych co 6 miesięcy. W trakcie kontroli przedstawiono wyniki badań ścieków ze stacji uzdatniania wody i ścieków deszczowych z lat 2007 – 2009. Badania były wykonywane z częstotliwością określoną w pozwoleniu wodnoprawnym. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.
- **Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Krzywjej** (kontrola w czerwcu 2009 r.). Woda na potrzeby fermy pobierana jest z gminnej sieci wodociągowej na podstawie umowy zawartej na czas nieokreślony z Zakładem Usług Komunalnych w Bielsku Podlaskim. Pobierana woda używana jest do pojenia zwierząt, przygotowania pasz, utrzymywania czystości w zagrodach, mycia pomieszczeń i na potrzeby socjalne. Ścieki bytowe z budynku administracyjnego gromadzone są w szambach. W trakcie kontroli przedstawiono faktury za wywóz nieczystości. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.
- **Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „IWRO-PAK” Krzysztof Hryniewicki, Bielsk Podlaski** (kontrola w sierpniu 2009 r.). Dostawa wody odbywa się zgodnie z umową na czas nieokreślony, zawartą z Przedsiębiorstwem Komunalnym Sp. z o.o., Bielsk Podlaski. Woda jest używana na cele bytowe oraz na potrzeby porządkowe. W przedsiębiorstwie powstają ścieki bytowe. Nieczystości płynne gromadzone są w dwóch szczylnych zbiornikach bezodpływowych i wywożone według potrzeb przez Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Bielsku Podlaskim. Wody opadowe z części nieruchomości spływają zgodnie z naturalnym spadkiem terenu i wsiąkają w teren nieutwardzony oraz częściowo odprowadzane są systemem kanalizacji deszczowej do miejskiej sieci kanalizacji deszczowej. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.
- **Gmina Orla, oczyszczalnia ścieków** (kontrola w okresie sierpień-wrzesień 2009 r.). Stan formalno-prawny w zakresie poboru wody i odprowadzania ścieków jest uregulowany. Podczas kontroli stwierdzono, iż ilości ścieków oczyszczonych nie przekraczają wartości określonych w pozwoleniu wodnoprawnym. Natomiast na podstawie wyników badań prowadzonych zgodnie z warunkami pozwolenia wodnoprawnego stwierdzono przekroczenia w ściekach oczyszczonych dopuszczalnych stężeń BZT₅ i ChZT. Wydano zarządzenie pokontrolne nakładające obowiązek doprowadzenia oczyszczalni do pełnej sprawności oraz przedstawienie wyników badań ścieków potwierdzających prawidłową pracę oczyszczalni.

WODY PODZIEMNE

PRESJE

Wody podziemne należące do zasobów naturalnych, coraz bardziej zagrożone są zanieczyszczeniami z powierzchni ziemi. Konieczna jest ich szczególna ochrona, gdyż są to zasoby nieodnawialne. W szczególności niezbędna jest ochrona znacznych obszarów, pod którymi znajdują się Główne Zbiorniki Wód Podziemnych. W Polsce jest ich około 180, a obszar obejmuje ponad 52 % powierzchni naszego kraju.

Wody podziemne zanieczyszczone są różnymi substancjami chemicznymi, najczęściej są to: azotany, fosforany, substancje ropopochodne, chlorki, siarczany i inne. Najpowszechniej występującymi przyczynami zanieczyszczeń wód podziemnych są wycieki z nieizolowanych wysypisk odpadów, z baz paliwowych i stacji sprzedaży paliw do pojazdów samochodowych. Zanieczyszczenia siarczanami występują przede wszystkim na terenach uprzemysłowionych, azotanami i fosforanami na terenach rolniczych (są one także przyczyną degradacji zbiorników wodnych).

STAN - OCENA JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH

KLASYFIKACJA WÓD PODZIEMNYCH

Klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych obejmuje pięć następujących klas jakości wód podziemnych:

- Klasa I – **wody bardzo dobrej jakości**, w których:
  - a) wartości elementów fizykochemicznych są kształtowane wyłącznie w efekcie naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych i mieszczą się w zakresie wartości stężeń charakterystycznych dla badanych wód podziemnych (tła hydrogeochemicznego)
  - b) wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka
- Klasa II – **wody dobrej jakości**, w których:
  - a) wartości niektórych elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych
  - b) wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka albo jest to wpływ bardzo słaby
- Klasa III – **wody zadowalającej jakości**, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka
- Klasa IV – **wody niezadowalającej jakości**, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz wyraźnego wpływu działalności człowieka
- Klasa V – **wody złej jakości**, w których wartości elementów fizykochemicznych potwierdzają znaczący wpływ działalności człowieka

Na terenie powiatu zlokalizowane są 4 studnie sieci monitoringu wód podziemnych, która jest opomiarowana przez Państwowy Instytut Geologiczny.

Jakość wód podziemnych w latach 1999 - 2007

Nr	Miejscowość / Gmina	Głębokość stropu (m)	Użytkowanie terenu	Wody	Klasa wód / przekroczone wskaźniki								
					1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
727	Andryjanki/Bocki, [sk]	2,3	7	G	III / NO3	III / NO3	III / Corg, N-NO3	III / Corg, N-NO3	III / Corg, N-NO3, HCO3	V / NO3, K	V / NO3, K	-	-
729	Bielsk Podlaski/ Bielsk Podlaski, [sk]	3,2	7	G	III / HCO3, N-NO3	III / N-NO2, N-NO3	Ib / HCO3	-	-	-	-	-	-
21	Brańsk/ Brańsk, [sw]	50	7	W	Ib / HCO3	Ib / HCO3	Ib / HCO3, Fe	II / HCO3, Fe	-	IV / NH4, HCO3	IV / NH4, Fe	-	-
1881	Husaki			W	-	-	-	-	-	-	-	-	IV / NH4, Fe

źródło:PIG

OBJAŚNIENIA DO TABELI

Rodzaj studni:

[sw]-studnia wiercona

[sk]-studnia kopana

Rodzaj wód:

W – węgłbne – wody poziomów artezyjskich i subartezyjskich

G – gruntowe – wody płytkiego krążenia o swobodnym zwierciadle wody

Użytkowanie terenu – dominujący sposób użytkowania w promieniu 500 m

2 – użytki zielone

3 – grunty orne – gospodarka rozdrobniona

7 – obszary zabudowane

bp – brak przekroczeń wskaźników

-- nie prowadzono badań.

Wody podziemne skontrolowane w studniach powiatu bielskiego w latach 1999 – 2007 pobierane były z utworów czwartorzędowych. Badaniami objęto wody węgłbne - 2 studnie oraz wody gruntowe 2 studnie.

Jakość wód w Andryjankach jest najniższa z badanych studni (wody złej i zadowalającej jakości). Corocznie stwierdzono przekroczenia norm, a najczęściej azotanów, potasu i węgla organicznego, co świadczy o przeniknięciu do warstwy wodonośnej zanieczyszczeń pochodzenia antropogenicznego.

Jakość wód w Bielsku Podlaskim była bardzo dobrej i zadowalającej jakości. Stwierdzono przekroczenia norm azotanów, azotanów i wodorowęglanów, co świadczy o przeniknięciu do warstwy wodonośnej zanieczyszczeń pochodzenia antropogenicznego. Badań tej warstwy wodonośnej zaniechano od 2002 roku.

Jakość wód w Brańsku należy uznać za dobrą (wody bardzo dobrej i dobrej). Jednakże od 2004 roku ulega ona pogorszeniu. Stwierdzono przekroczenia norm azotu amonowego, żelaza i wodorowęglanów. Obecność azotu amonowego świadczy o przeniknięciu do warstwy wodonośnej zanieczyszczeń pochodzenia antropogenicznego.

Jakość wód w Husakach jest niezadowalającej jakości. Stwierdzono przekroczenia norm azotu amonowego i żelaza. Obecność azotu amonowego świadczy o przeniknięciu do warstwy wodonośnej zanieczyszczeń pochodzenia antropogenicznego.

Należy podkreślić, że przedstawiona klasyfikacja wód podziemnych skierowana jest na ocenę stopnia zanieczyszczenia wód i nie obejmuje oceny stanu sanitarnego oraz badań pod kątem przydatności wody do picia (po uzdatnieniu). Oceny te wykonuje Państwowa Inspekcja Sanitarna.

GOSPODARKA ODPADAMI**PRESJE****ODPADY PRZEMYSŁOWE**

Ilość odpadów wytworzonych (z wyłączeniem odpadów komunalnych), na terenie powiatu bielskiego w 2008r. wyniosła 5,9 tys. Mg co stanowiło 0,7 % odpadów wytworzonych na terenie całego województwa podlaskiego.

Odpady wytworzone (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w ciągu roku

Jednostka terytorialna	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
	[tys. Mg]	[tys. Mg]	[tys. Mg]	[tys. Mg]	[tys. Mg]	[tys. Mg]	[tys. Mg]	[tys. Mg]
powiat bielski	27,6	32,8	21,4	13,8	7,1	5,6	6,6	5,9
woj. podlaskie	744,6	807,1	927,5	887,4	927,9	957,4	1057,2	838,3

źródło: GUS

Korzystnym zjawiskiem jest ilość odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) poddawanych procesom odzysku, która bliska jest ilości odpadów wytwarzanych.

Udział odpadów poddanych odzyskowi w ilości odpadów wytworzonych (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w ciągu roku

Jednostka terytorialna	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
powiat bielski	-	87	71	72	45	77	74	49

źródło: GUS

ODPADY KOMUNALNE

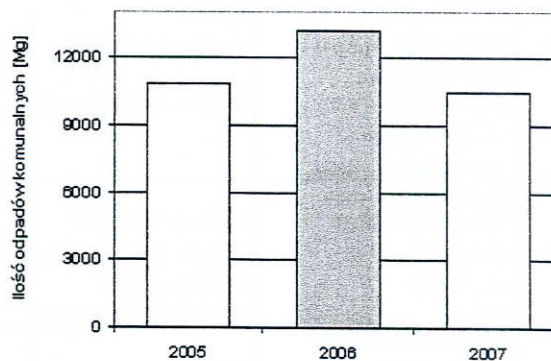
W latach 2005-2007 roczna ilość zebranych odpadów komunalnych na terenie powiatu podlegała nieznacznym wahaniom. W 2007r. zebrano 10 417,06 Mg odpadów, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosło 175 kg/rok².

Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie powiatu bielskiego w latach 2005-2007³

źródło: GUS

Głównymi źródłami wytwarzania odpadów komunalnych są gospodarstwa domowe, obiekty handlowo- usługowe, szkoły, przedszkola, obiekty turystyczne i targowiska.

Podstawowym sposobem unieszkodliwiania odpadów komunalnych jest ich składowanie na składowiskach.

² Masa odpadów w przeliczeniu na mieszkańca zależy od poziomu życia, struktury zabudowy, poziomu obsługi oraz sposobu ogrzewania budynków

³ Podczas wykonywania raportu brak danych dotyczących ilości wytworzonych odpadów komunalnych w 2008 r.

Problem zmniejszenia ilości odpadów komunalnych trafiających na składowiska w Polsce, wynika m.in. z niedoskonałości systemu pobierania opłat za ich wywóz z gospodarstw domowych. W budownictwie wielorodzinnym, opłaty są pobierane nie od ilości wytwarzanych odpadów, ale od ilości osób w nim mieszkających. Jeszcze gorsze rozwiązania funkcjonują w wyliczeniach opłat w budownictwie indywidualnym, gdzie mieszkańcy samodzielnie deklarują wielkość pojemników na odpady i częstotliwość ich wywożenia. Taka polityka nie wpływa korzystnie na zmniejszenie masy odpadów faktycznie wytwarzanych. Ich ilość mogłaby być także dużo mniejsza, gdyby większy nacisk położono na ich bezpośrednie zagospodarowanie (segregacja na potrzeby recyklingu czy kompostowanie na nawóz).

STAN

SKŁADOWISKA

Na terenie powiatu funkcjonuje 6 składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne przyjmujących odpady komunalne. Żadne z eksploatowanych składowisk nie jest przystosowane do składowania odpadów niebezpiecznych. Na omawianym obszarze nie ma również składowisk odpadów przemysłowych.

W wyniku wykonanych w ostatnich latach przeglądów ekologicznych, przeprowadzonych kontroli Inspektoratu oraz założeń z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego, jako nadające się do eksploatacji (spośród dotychczas działających), zakwalifikowano jedynie jedno składowisko odpadów komunalnych w miejscowości Augustowo (gm. Bielsk Podlaski). Miejskie składowisko odpadów w Brańsku zostało wyznaczone do modernizacji. Pozostałe wysypiska przewidziano do zamknięcia do końca 2009 roku.

Wykaz eksploatowanych wysypisk komunalnych na terenie powiatu bielskiego

Lp.	Nazwa obiektu, właściciel, zarządzający	Elementy wyposażenia a) uszczelnienie b) odcieki c) wody opadowe d) gaz składowiskowy	Rok uruchomienia/ deklarowany rok zamknięcia	Powierzchnia całkowita [ha] Powierzchnia wykorzystania [ha]	Pojemność całkowita [m ³] Pojemność wykorzystania [%]	Ilość odpadów zdeponowana w 2008 r. [Mg]	Uwagi ocena WIOŚ, - pozwolenie zintegrowane
1	Składowisko odpadów we wsi Augustowo Urząd Miasta ul. Kopernika 1 17-100 Bielsk Podlaski Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. ul. Studziwodzka 37 17-100 Bielsk Podlaski	a) podwójna przesłona mineralno syntetyczna b) drenaż c) rów odwadniający d) 12 studni odgazowania	2006	5,5	106 400*	8826,97*	< spełnia wymogi
			2016	2,3	45*		
2	Miejskie składowisko odpadów w Brańsku Urząd Miasta ul. Rynek 8 Brańsk	a) folia propylenowa b) osadniki bezodpływowe c) nie ujmowane d) kominki wentylacyjne	1988	2,9	85 000*	592,35*	< do modernizacji*
			2012	0,9	26*		
3	Składowisko odpadów w Domanowie Urząd Gminy Ul. Rynek 8 Brańsk	a) brak b) nie ujmowane c) nie ujmowane d) nie ujmowany	b.d. 2009	0,4 0	12 861* 50*	3,64*	< do wstrzymania działalności/ rekultywacji < nie podlega

4	Gminne wysypisko odpadów stałych w Boćkach	a) brak	1988	1,7	45 000*		< do wstrzymania działalności/ rekultywacji
	Urząd Gminy ul. Plac Armii Krajowej 3 17-111 Boćki	b) nie ujmowane c) nie ujmowane d) nie ujmowany	2009	1,7	27*	78,5*	< nie podlega
5	Składowisko odpadów w Rudce	a) brak	1968	0,5	b.d.		< do wstrzymania działalności/ rekultywacji
	Gmina Rudka ul. Brańska 13 17-123 Rudka	b) nie ujmowane c) nie ujmowane d) nie ujmowany	2009	0,3	48*	18,25*	< nie podlega
6	Składowisko odpadów stałych we wsi Szpaki	a) brak	1988	0,7	19 249*		< do wstrzymania działalności/ rekultywacji
	Urząd Gminy ul. Piórkowska 2 17-132 Wyszki Przedsiębiorstwo usługowo handlowe MPO Sp. z o.o. 15-950 Białystok ul. 27 lipca 62	b) nie ujmowane c) nie ujmowane d) nie ujmowany	2009	0,5	42*	434,65*	< nie podlega

opracowanie: WIOŚ; * dane z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego

Monitoring składowisk

Zgodnie z art. 147a prawa ochrony środowiska (Dz. U. 2008 Nr 25 poz. 150 z póź. zm.) prowadzący instalację jest zobowiązany prowadzić monitoring składowiska przez akredytowane⁴ laboratorium w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 2002r. o systemie oceny zgodności.

W wyniku działań kontrolnych należy stwierdzić, że w dalszym ciągu większość składowisk odpadów, zobowiązanych do prowadzenia monitoringu, wykonuje badania przez nieakredytowane podmioty, co uniemożliwia prawidłową analizę oddziaływania składowiska oraz porównywanie wyników badań.

W okresie 2008-2009, Inspektorat otrzymał zaledwie 1 serię badań monitoringowych ze składowiska odpadów w Brańsku (wykonane w marcu 2008 r. przez nieakredytowane laboratorium). Wyniki badań wykazały nieznacznie podwyższoną zawartość miedzi oraz ogólnego węgla organicznego (oba wskaźniki plasują się w klasie II – jako wody dobrej jakości).

ODPADY NIEBEZPIECZNE

Informacje o odpadach niebezpiecznych pochodzą z ankiet przesyłanych do zakładów przez WIOŚ w Białymstoku. W 2008 roku, w wyniku poszerzenia gromadzonej przez Inspektorat ewidencji dokonano zmiany kryteriów wyboru producentów odpadów niebezpiecznych⁵. W związku z powyższym łączna ilość odpadów za 2008 rok jest znacznie wyższa od ilości wykazywanych w latach ubiegłych.

4 Akredytacji udziela Polskie Centrum Akredytacji, posiadające status państwowej osoby prawnej i nadzorowane przez Ministerstwo Gospodarki. Zgodnie z normą PN-EN ISO/IEC 17000:2006 akredytacja jest to "atestacja przez stronę trzecią, dotycząca jednostki oceniającej zgodność, służąca formalnemu wykazaniu jej kompetencji do wykonywania określonych zadań w zakresie oceny zgodności". Zasady akredytacji ujęte są w międzynarodowych normach i wytycznych, w których określone są wymagania, zarówno dla jednostek akredytujących, jak i dla podlegających akredytacji jednostek oceniających zgodność. Uzyskanie akredytacji oznacza, że akredytowane podmioty zostały ocenione według tych norm i wytycznych a ich wyniki są wiarygodne i dokładne.

5 Wzięto pod uwagę także mniejszych wytwórców odpadów, którzy w 2007 roku wytwarzali powyżej 0,100 Mg/rok.

Na podstawie uzyskanych za 2008 rok danych zgromadzono informacje o odpadach wytworzonych przez 21 producentów odpadów niebezpiecznych. Łączna ilość odpadów niebezpiecznych wytworzonych przez wszystkie zakłady na terenie powiatu bielskiego wyniosła 64,326 Mg, gdzie 12,872 Mg zostało przekazane do odzysku, 33,265 Mg unieszkodliwiono poza składowaniem, 9,72 Mg unieszkodliwiono przez składowanie a 10,106 Mg tymczasowo zmagazynowano u producenta⁶.

Pod względem ilości wytworzonych odpadów niebezpiecznych do największych producentów odpadów niebezpiecznych należą:

- SP Zakład Opieki Zdrowotnej w Bielsku Podlaskim - 19,018 Mg
- FPIU BISON-BIAL S.A. w Białymstoku oddział w Bielsku Podlaskim - 13,063 Mg
- Przedsiębiorstwo STALBUD Stanisław Leszczyński w Bielsku Podlaskim - 9,720 Mg
- ENERGO Sp. z o.o. w Bielsku Podlaskim - 4,640 Mg
- METAL-ZŁOM Skup Złomu w Bielsku Podlaskim - 3,560 Mg
- PUHP „MoToBis” Sp. z o.o. w Bielsku Podlaskim - 3,497 Mg

Największym wytwórcą odpadów niebezpiecznych, podobnie jak w latach poprzednich był Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bielsku Podlaskim. ZOZ

w 2008 roku wytworzył łącznie 19,018 Mg odpadów niebezpiecznych, gdzie 15,693 Mg stanowiły odpady medyczne niebezpieczne (oznaczone kodem 18 01 03). Odpady medyczne niebezpieczne zostały przekazane do unieszkodliwienia w spalarni odpadów medycznych Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Hajnówce.

Struktura odpadów niebezpiecznych wytworzonych w największej ilości w 2008 roku i sposób postępowania

Lp.	Rodzaj odpadu	Kod odpadu	Ilość w Mg				
			Wytworzona	Magazynowana	Przekazana do odzysku	Unieszkodliwiona poza składowaniem	Unieszkodliwiona przez składowanie
1	Inne odpady, które zaw. żywe drobnoustr. chorob. lub ich toksyny oraz formy zdolne do przeniesienia materiału genetycznego z wyłączeniem 180180 i 180182	180103	15,72	0,000		15,72	
2	Materiały konstrukcyjne zawierające azbest	170605	9,72	0,000			9,72
3	Baterie i akumulatory ołowiowe	160601	9,423	2,89	3,46	2,48	
4	Mineralne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe niezawierające związków chlorowcoorganicznych	130205	8,539	2,02	7,90	0,06	
	Szlamy z obróbki metali zawierające oleje (np. szlamy z szlifowania, gładzenia i pokrywania)	120118	7,00	2,50		4,50	
5	Odpadowe emulsje i roztwory z obróbki metali niezawierające chlorowców	120109	4,80	1,40		3,40	
6	Filtry olejowe	160107	1,68	0,05	0,03	1,62	

źródło: WIOŚ Białystok

⁶ Wymienione dane nie bilansują się, gdyż w niektórych przypadkach zakłady przekazały do wykorzystania bądź unieszkodliwienia większą ilość odpadów od wytworzonej w 2008 roku (były one czasowo magazynowane w roku poprzednim).

Znaczącą ilość odpadów niebezpiecznych stanowią odpady pochodzące z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej. Dotyczy to głównie materiałów konstrukcyjnych zawierających azbest. Z uwagi na fakt, iż wyroby zawierające azbest należy usunąć z terenu kraju do końca 2032 roku zakłada się, że powstająca ilość odpadów azbestowych będzie sukcesywnie rosta.

PRZECIWDZIAŁANIA – KONTROLE SKŁADOWISK I ZAKŁADÓW PRZEMYSŁOWYCH

Od października 2008 r. (czasu wydania poprzedniego ostatecznego raportu o stanie środowiska powiatu) Inspektorat przeprowadził następujące kontrole podmiotów pod kątem gospodarki odpadami.

- **Składowisko Odpadów Komunalnych w m. Szpaki, gm. Wyszki** (kontrola w kwietniu 2009 r.). Zarządzającym składowiskiem jest Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe MPO Sp. z o.o. w Białymstoku. Składowisko przyjmuje odpady z terenu gmin: Hajnówka, Boćki, Białowieża, Sokoły, Wysokie Mazowieckie oraz Wyszki. Obiekt ogrodzony jest siatką (uszkodzeń i ubytków nie stwierdzono). Wjazd na składowisko zabezpieczony został bramą, na której w dniu kontroli znajdowała się tablica informująca o czasie pracy i rodzaju składowiska oraz instrukcja przeciwpożarowa. Przedmiotowy obiekt nie został wyposażony w urządzenia techniczne zabezpieczające przed negatywnym wpływem obiektu na środowisko (m.in. brak uszczelnienia dna, systemu drenażu, studni zbierających odcieki i brodzika dezynfekcyjnego). Odpady dowożone na składowisko nie są segregowane i nie są selektywnie gromadzone. Składowisko nie posiada wagi. Ilość przyjmowanych odpadów szacowana jest na podstawie pojemności samochodu dostarczającego odpady, a następnie przeliczana na masę (wg własnego przelicznika). W toku kontroli ustalono, iż ostatnie prace porządkowe polegające na zagęszczaniu i przesypaniu warstwami piasku prowadzone były pod koniec marca 2009r. (sprzęt przejeżdża na składowisko co 2-3 tyg.). W dniu oględzin, teren wokół wysypiska nie był zaśmiecony. Nie stwierdzono składowania odpadów innych niż przewidziane w decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji składowiska. Ilościowa i jakościowa ewidencja odpadów prowadzona jest zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 lutego 2006 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów. Kontrolowany podmiot przedłożył do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego zbiorcze zestawienie danych o rodzajach i ilości odpadów unieszkodliwionych na wysypisku w 2008 r. Monitoring nie jest prowadzony (brak urządzeń kontrolno pomiarowych). Na składowisku nie są prowadzone prace zmierzające do dostosowania obiektu do wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dn. 24 marca 2003 r. zmienionym rozporządzeniem z dn. 26 lutego 2009 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów. Składowisko przewidziane jest do zamknięcia do końca 2009r. W wyniku stwierdzonych w toku kontroli naruszeń lub okoliczności wskazujących na popełnienie wykroczeń pouczono zarządzającą spółkę w zakresie prowadzenia monitoringu i przesyłania wyników badań do Inspektoratu. Udzielono instruktażu oraz pouczono zarządzających w zakresie przepisów ustawy o odpadach.
- **Składowisko Odpadów Komunalnych w Brańsku** (kontrola w maju 2009 r.). Zarządzającym i właścicielem składowiska jest Gmina Miejska Brańsk. Przedmiotowe składowisko jest składowiskiem odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na którym składowane są odpady pochodzące wyłącznie z terenu miasta Brańsk. W wyniku przeprowadzonej wizji lokalnej stwierdzono, iż poprzednie zarządzanie kontrolne z czerwca 2008 r. zostało wykonane częściowo (uszkodzenia i ubytki w ogrodzeniu nie zostały naprawione, prace porządkowe polegających na rozplanowywaniu dowożonych odpadów i przykrywaniu ich warstwą izolacyjną nie były wykonane, monitoring składowiska nie jest prowadzony). Składowisko jest ogrodzone, posiada uszczelnione folią PEHD kwatery wraz z drenażem sieciowym. System odgazowujący w postaci kominków wentylacyjnych został zniszczony w trakcie eksploatacji składowiska. Obiekt wyposażono w 3 piezometry umożliwiające badania kontrolno-pomiarowe wód gruntowych. Brak brodzika do dezynfekcji kół pojazdów. Ilość dowożonych odpadów określana jest szacunkowo przez osobę dozorującą składowisko (brak wagi). Wody odciekowe zbierane systemem drenażu do szczelnego zbiornika, nie są wypompowywane i nie są wykorzystywane do celów technologicznych ani wywożone do oczyszczalni miejskiej. W dniu kontroli odpady nie były rozplantowane. Dowożone odpady składowane są nieselektywnie. Na składowisko trafiają również odpady pochodzące z oczyszczalni ścieków. Decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji nie określa warunków składowania tych odpadów. W dniu kontroli,

miejsce składowania odpadów z oczyszczalni zalane było odciekami. Na składowisku brak jest stosownych metod zabezpieczenia przeciwpożarowego (brak instrukcji przeciwpożarowej oraz sprzętu przeciwpożarowego). W strumieniu odpadów stwierdzono obecność odpadów niedopuszczonych do składowania: elementy samochodowe, zużyte opony, opakowania po płynach samochodowych, worki po nawozach, elementy sprzętu elektrycznego i elektronicznego, kawałki płyt azbestowo-cementowych, odpady wielkogabarytowe. Ilość unieszkodliwionych w ciągu roku odpadów znacznie przekracza ilości określone w decyzji Starostwa Powiatowego w Bielsku Podlaskim. Ilościowa i jakościowa ewidencja odpadów nie jest prowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami. Kontrolowany podmiot przedłożył zbiorcze zestawienie danych o rodzajach i ilości odpadów unieszkodliwionych na składowisku w 2008r. do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego (dane niezgodne ze stanem faktycznym). Monitoring składowiska nie jest prowadzony zgodnie z decyzją zatwierdzającą instrukcję eksploatacji składowiska odpadów. W pierwszym kwartale 2008 r. wykonano jednorazowo badanie wód podziemnych. Badania nie zostały wykonane przez akredytowane laboratorium oraz nie zostały przesłane do WIOŚ w Białymstoku w obowiązującym terminie. Na przedmiotowym składowisku nie są prowadzone prace zmierzające do dostosowania obiektu do obowiązujących wymogów, mimo iż Plan Gospodarki Odpadami dla województwa podlaskiego na lata 2009-2012 wyznaczył składowisko do modernizacji. W wyniku stwierdzonych w toku kontroli naruszeń lub okoliczności wskazujących na popełnienie wykroczeń wydano zarządzenie pokontrolne i nałożono mandat karny.

- **Składowisko odpadów komunalnych w Boćkach** (kontrola w lipcu 2009 r.). Obiekt jest składowiskiem odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na którym składowane są odpady pochodzące z terenu gminy Boćki. Zarządzającym i właścicielem jest Urząd Gminy Boćki. W wyniku przeprowadzonej wizji lokalnej stwierdzono, iż zarządzenie pokontrolne z października 2003 r. nie zostało wykonane: nie podjęto działań mających na celu uregulowanie opłat podwyższonych za składowanie odpadów na wysypisku oraz nie wykonano zalecenia dotyczącego utrzymania czystości i porządku na terenie bezpośrednio przylegającym do wysypiska. Na terenach przylegających do drogi dojazdowej do obiektu składowane są odpady typu komunalnego, pochodzące z rozbiórek, elementy nagrobków oraz płyty azbestowo-cementowe. Wysypisko jest eksploatowane bez wymaganej decyzji zezwalającej na prowadzenie działalności w zakresie unieszkodliwiania odpadów. Obiekt nie jest wyposażony w urządzenia techniczne zabezpieczające przed negatywnym wpływem na środowisko (m.in. brak systemu drenażu i studni zbierających odcieki, uszczelnienia podłoża, brodzika i wagi). Ilość odpadów przyjmowana na składowisko określana jest szacunkowo. Na składowisku brak jest stosownych metod zabezpieczenia przeciwpożarowego (brak instrukcji przeciwpożarowej oraz sprzętu przeciwpożarowego). Obiekt nie jest oznakowany w sposób prawidłowy, brak bramy wjazdowej i nie jest dozorowany. Prace porządkowe nie są prowadzone. Instrukcja eksploatacji składowiska została zatwierdzona pod warunkiem uzyskania do 30.06.2004r. przez kierownika składowiska odpadów świadectwa Wojewody Podlaskiego, stwierdzającego kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami. Do chwili obecnej w/w świadectwa nie uzyskano. Ilościowa i jakościowa ewidencja odpadów nie jest prowadzona zgodnie z wymogami prawa. Kontrolowany podmiot przedłożył zbiorcze zestawienie danych o rodzajach i ilości odpadów unieszkodliwionych na składowisku w 2008 r. do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego. Składowisko nie posiada urządzeń kontrolno-pomiarowych umożliwiających badanie wpływu obiektu na środowisko. Nie są prowadzone prace zmierzające do dostosowania przedmiotowego obiektu do obowiązujących wymogów. Składowisko przewidziane jest do zamknięcia do końca 2009r. W wyniku stwierdzonych w toku kontroli naruszeń lub okoliczności wskazujących na popełnienie wykroczeń udzielono instruktążu, wydano zarządzenie pokontrolne oraz nałożono mandat karny.
- **SP Zakład Opieki Zdrowotnej w Bielsku Podlaskim** (kontrola w październiku 2008r.). Odpady zawierające drobnoustroje chorobotwórcze przechowywane są w osobnym, specjalnym wydzielonym pomieszczeniu do którego nie mają dostępu osoby nieupoważnione. Za pomieszczenie odpowiada brygadzysta sekcji higieny sanitarnej. Odpady są zbierane selektywnie w miejscach powstawania z podziałem na zakaźne, specjalne i pozostałe oraz przechowywane w odpowiednich workach i pojemnikach. Odpady medyczne odbierane są co 48 godzin przez spółkę PHU MPO, która przekazuje je do spalarni odpadów medycznych w Hajnówce. Szpital przestrzega zasady bliskości. Pozostałe odpady przekazywane są uprawnionym podmiotom. Kontrolowana jednostka prowadzi prawidłowo ilościową i jakościową ewidencję wytwarzanych odpadów. Nie przedłożono zbiorczego sprawozdania dotyczące ilości wytworzonych odpadów oraz o sposobach postępowania z nimi do Marszałka Województwa Podlaskiego za 2007 r.

- Kontrolowany podmiot przekroczył deklarowane ilości wytwarzanych odpadów dopuszczonych w decyzji. Wydano zarządzenie pokontrolne dotyczące uregulowania stanu formalnoprawnego oraz przesyłania zbiorczych sprawozdań o ilości wytworzonych odpadów do Marszałka Województwa Podlaskiego.
- **BOCHEN s.j. w Bielsku Podlaskim** (kontrola w październiku 2008 r.). Zakład prowadzi produkcję pieczywa i wyrobów ciastkarskich. Firma nie zgłosiła Starostwu Powiatowemu w Bielsku Podlaskim o prowadzeniu działalności powodującej powstawanie odpadów. Ewidencja ilościowa i jakościowa wytwarzanych odpadów nie jest prowadzona, brak również kart przekazania odpadów. Nie przedłożono zbiorczego sprawozdania dotyczącego ilości wytworzonych odpadów oraz sposobach postępowania nimi do Marszałka Województwa Podlaskiego oraz nie poinformowano o prowadzeniu działalności w wyniku której wprowadzane są na rynek produkty w opakowaniach. Nie złożono sprawozdania o wysokości należnej opłaty produktowej za 2007r. W latach 2002-2007 firma nie osiągnęła założonych poziomów odzysku i recyklingu. Wydano zarządzenie pokontrolne.
  - **Gospodarstwo Rolne Popławy 3, gm. Brańsk** (kontrola w listopadzie 2008 r.). W wyniku przeprowadzonej kontroli nie wykazano nieprawidłowości w zakresie magazynowania i postępowania z odchodami zwierzęcymi.
  - **Stacja paliw płynnych nr 690 w Bielsku Podlaskim** (kontrola w grudniu 2008 r.). Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami.
  - **Stacja paliw płynnych nr 1421 w Boćkach** (kontrola w grudniu 2008r.i sierpniu 2009 r.). Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami.
  - **FPIU BISON-BIAL S.A., Oddział w Bielsku Podlaskim** (kontrola w lutym 2009 r.). Firma posiada uregulowany stan formalnoprawny w zakresie gospodarki odpadami. Powstające odpady przekazywane są uprawnionym podmiotom. Ewidencja ilościowa i jakościowa wytwarzanych odpadów prowadzona jest prawidłowo a zbiorcze sprawozdania dotyczące ilości wytworzonych odpadów oraz sposobów postępowania z nimi przedłożono do Marszałka Województwa Podlaskiego. Zostały przekroczone ilości odpadów dopuszczone do wytwarzania w pozwoleniu na wytwarzanie i magazynowanie, w postaci przepacowanych olej, złomu, opakowań po środkach konserwujących, odtłuszczających, smarach maszynowych, olejach maszynowych. Podmiot podjął działania zmierzające do uregulowania stanu formalnoprawnego stosownie do stanu gospodarki odpadami. W wyniku kontroli zastosowano pouczenie w zakresie uregulowania zgodności decyzji ze stanem faktycznym.
  - **PHU ZORZA w Bielsku Podlaskim** (kontrola w lutym 2009 r.). W wyniku p kontroli ustalono, iż nie ma przeciwwskazań aby w omawianym obiekcie prowadzone było magazynowanie i obrót środkami ochrony roślin na (nie przewiduje się konfekcjonowania środków, sprzedaż środków ochrony roślin prowadzona będzie w opakowaniach szczelnych).
  - **Oczyszczalnia ścieków w Bielsku Podlaskim** (kontrola w kwietniu 2009 r.). Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami.
  - **ANIMALS Przychodnia Weterynaryjna w Bielsku Podlaskim** (kontrola w kwietniu 2009 r.). Przychodnia nie posiada uregulowanego stanu formalnoprawnego w zakresie gospodarowania odpadami. Odpady zawierające drobnoustroje chorobotwórcze przechowywane są w osobnym, specjalnym wydzielonym pomieszczeniu do którego nie mają dostępu osoby nieupoważnione. Odpady przechowywane są w specjalnych workach w temperaturze minusowej w lodówce przeznaczonej tylko na ten cel. Przychodnia przekazuje odpady firmie CZYSCIOCH sp. z o.o. z Białegostoku. Kontrolowana jednostka prowadzi ewidencję ilościową i jakościową wytwarzanych odpadów oraz przestrzega zasady bliskości. Przychodnia nie wypełniła obowiązku przedłożenia informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania nimi do Starosty Bielskiego. Zbiorcze sprawozdanie dotyczące ilości wytworzonych odpadów oraz sposobach postępowania z nimi nie zostało przedłożone do Marszałka Województwa Podlaskiego. W wyniku kontroli zastosowano pouczenie oraz wydano zarządzenie pokontrolne.
  - **SUEMPOL Sp. z o.o. w Bielsku Podlaskim** (kontrola w kwietniu 2009 r.). W wyniku przeprowadzonej przez Inspektorat kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarowania odpadami.
  - **INTERLIGHT w Brańsku** (kontrola kwiecień 2009r.). W wyniku przeprowadzonej przez Inspektorat udzielono pouczenia właścicielowi w zakresie prowadzenia ewidencji wytwarzanych odpadów oraz przesyłania sprawozdań dot. gospodarki odpadami do Marszałka Województwa Podlaskiego.
  - **Metal Złom Skup Złomu w Bielsku Podlaskim** (kontrola w maju 2009 r.). Na przedmiotowej stacji demontażu pojazdów prowadzony jest pełny demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji. Nie wykazano nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami.

- **HOOP S.A. w Bielsku Podlaskim** (kontrola w czerwcu 2009 r.). Nie wykazano nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami.
- **Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Krzywej** (kontrola w czerwcu 2009 r.). Powstające odpady przekazywane są uprawnionym podmiotom. Spółdzielnia prowadzi prawidłowo jakościową i rodzajową ewidencję powstających odpadów zgodnie z obowiązującymi wzorami dokumentów. Brak uregulowanego stanu formalnoprawnego w zakresie gospodarki odpadami innymi niż niebezpieczne zgodnie z art. 17 pkt. 1 ust. 2 ustawy o odpadach zobowiązujący wytwórcę odpadów do przedłożenia informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania nimi, jeżeli wytwarza odpady niebezpieczne. Ilości do 0,1 Mg rocznie lub powyżej 5 Mg rocznie odpadów innych niż niebezpieczne. Wydano zarządzenie pokontrolne.
- **Przedsiębiorstwo Drogowo-Mostowe MAKSUD Sp. z o.o. w Bielsku Podlaskim** (kontrola w czerwcu 2009r.). Nie wykazano nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami.
- **MLEKOVITA Sp. z o.o. w Bielsku Podlaskim** (kontrola w lipcu 2009 r.). Nie wykazano nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami.
- **Wytwórnia Artykułów z Tworzyw Sztucznych w Brańsku** (kontrola w lipcu 2009 r.). W wyniku kontroli zastosowano pouczenie w zakresie prowadzenia ewidencji wytwarzanych odpadów oraz przesyłania sprawozdań dot. gospodarki odpadami do odpowiednich podmiotów państwowych.
- **Oczyszczalnia ścieków w Orli** (kontrola w sierpniu 2009 r.). Osady ściekowe z oczyszczalni są odwadniane oraz składowane w wydzielonym miejscu na oczyszczalni. Do dnia kontroli osady ściekowe nie były wywożone. Ewidencja osadów ściekowych nie jest prowadzona. W wyniku kontroli zastosowano pouczenie odnośnie obowiązku prowadzenia ewidencji osadów ściekowych. Wydano zarządzenie pokontrolne.
- **PPHU IWRO – PAK w Bielsku Podlaskim** (kontrola w sierpniu 2009 r.). Główny przedmiot działalności gospodarczej zakładu stanowi przetwarzanie i odzysk odpadów. Kontrolowana firma posiada decyzję Starostwa Powiatowego w Bielsku Podlaskim udzielającą zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie: odzysku, zbierania, magazynowania i transportu następujących odpadów: opakowania z papieru i tektury, tworzywa sztuczne, i opakowania z tworzyw sztucznych. W wyniku kontroli stwierdzono szereg nieprawidłowości. Firma prowadziła niepełną ewidencję odpadów (brak wszystkich kart ewidencji odpadów i kart przekazania odpadów). Na podstawie niekompletnej ewidencji nie ustalono ilości odpadów zebranych w I połowie 2009 r. Zakład przedłożył zbiorcze zestawienie danych o ilości i rodzajów zebranych odpadów, poddanych odzyskowi odpadów oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów za 2008 rok do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego w Białymstoku. Ilość zebranych i unieszkodliwionych odpadów w 2008 roku przekraczała wartości określone w decyzjach (w zakresie ilości wytwarzanych odpadów z tworzyw sztucznych i opakowań z tworzyw sztucznych). Kontrolowany podmiot nie realizował obowiązku wypełnienia przepisów ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej. Na podstawie uzyskanych danych, kontrolowany zakład od 2008 roku, wprowadzał na rynek opakowania z tworzyw sztucznych typu folia stretch. Przedsiębiorstwo nie osiągnęło wymaganego poziomu odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych w 2008 roku. Zakład nie przedłożył do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego w Białymstoku, rocznego sprawozdania o wysokości należnej opłaty produktowej za 2008 rok. Firma nie powiadomiła Marszałka o wprowadzaniu opakowań na rynek. PPHU IWRO–PAK, podczas kontroli rozpoczęła prowadzenie ewidencji opakowań wprowadzonych na rynek. W wyniku wykazanych nieprawidłowości wydano zarządzenie pokontrolne.

HAŁAS KOMUNIKACYJNY I PRZEMYSŁOWY

PRESJE – ŹRÓDŁA HAŁASU

Klimat akustyczny województwa podlaskiego kształtuje głównie komunikacja drogowa oraz w niewielkim stopniu, hałas przemysłowy, którego uciążliwość ma charakter lokalny o stosunkowo niedużym zasięgu.

W zależności od pochodzenia hałasu środowiskowego (źródła) dokonuje się jego podziału na następujące, podstawowe kategorie hałasu komunikacyjny, (drogowy, lotniczy, kolejowy) oraz przemysłowy.

Uregulowania prawne dotyczące zagadnienia ochrony przed hałasem zawiera ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska. Według tej ustawy ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska poprzez utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub, co najmniej na tym poziomie oraz zmniejszenie poziomu hałasu, co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku zawarte są w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku (Dz. U. Nr 120, poz.826). Według powyższego rozporządzenia wartości poziomów dopuszczalnych hałasu są zależne od funkcji urbanistycznej, jaką spełnia dany teren oraz od pory dnia i nocy.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku prowadzi badania hałasu komunikacyjnego i przemysłowego na terenie całego województwa podlaskiego. Badania przeprowadzane są w ramach planowych kontroli, a także w ramach działań interwencyjnych w wyniku skarg społeczeństwa.

STAN – POMIARY HAŁASU

HAŁAS KOMUNIKACYJNY

Hałas komunikacyjny jest obecnie najpowszechniejszym i najbardziej uciążliwym źródłem hałasu w środowisku zurbanizowanym. Ciągły wzrost ilości pojazdów mechanicznych, przy jednoczesnym braku właściwych rozwiązań drogowych, braku obwodnic miejskich, złej jakości nawierzchni znacząco powiększa obszar środowiska o ponadnormatywnym hałasie drogowym.

W roku 2008 badania monitoringowe hałasu realizowano zgodnie z nowym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120 z dnia 5 lipca 2007 r., poz. 826) oraz wytycznymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Na terenie powiatu bielskiego Inspektorat nie prowadził w 2008 i 2009 roku pomiarów hałasu komunikacyjnego. Badania wykonywał Instytut Ochrony Środowiska, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. W 2008 roku wykonano długookresowe badania monitoringowe hałasu komunikacyjnego w 5 miastach województwa podlaskiego w tym w Bielsku Podlaskim. Pomiary prowadzono w porze wiosennej (marzec – czerwiec) oraz jesienno – zimowej (wrzesień – luty). Uzyskano następujące wyniki:

Lp.	Lokalizacja punktu pomiarowego	Współrzędne geograficzne punktu	Obliczony średni poziom długookresowy [dB]	
			L _{DWN}	L _N
pora wiosenna				
1	dzień roboczy, Bielsk Podlaski - przy drodze krajowej nr 19, ul. Wojska Polskiego	N 52°44'59" E 23°10'22"	73,6	66,3
2	dzień roboczy, Bielsk Podlaski - przy drodze krajowej nr 19, ul. Wojska Polskiego	N 52°44'59" E 23°10'22"	73,4	65,9
3	dzień świąteczny, Bielsk Podlaski - przy drodze krajowej nr 19, ul. Wojska Polskiego	N 52°44'59" E 23°10'22"	71,3	63,2
pora jesienno - zimowa				
1	dzień roboczy, Bielsk Podlaski - przy drodze krajowej nr 19, ul. Wojska Polskiego	N 52°44'59" E 23°10'22"	73,0	65,2
2	dzień roboczy, Bielsk Podlaski - przy drodze krajowej nr 19, ul. Wojska Polskiego	N 52°44'59" E 23°10'22"	72,7	65,1
3	dzień świąteczny, Bielsk Podlaski - przy drodze krajowej nr 19, ul. Wojska Polskiego	N 52°44'59" E 23°10'22"	72,1	64,6

Wyniki badań wskazują na przekroczenia wartości dopuszczalnych poziomów hałasu w badanym punkcie. Wyliczony średni poziom długookresowy (L_{DWN}) wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem

pory dnia, pory wieczoru oraz pory nocy został przekroczony o średnio 17,7 dB, zaś długookresowy średni poziom dźwięku A (L_N) wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku został przekroczony średnio o 15 dB.

PRZECIWDZIAŁANIA

HAŁAS KOMUNIKACYJNY

Środki ochrony przed hałasem komunikacyjnym dzieli się na dwa rodzaje:

- **ochrona przed hałasem „u źródła”** – wszystkie przedsięwzięcia ingerujące w źródło dźwięku, powodujące zmniejszenie promieniowania energii akustycznej do środowiska. Dzieli się na następujące rodzaje zadań:
  - ✓ ingerencja w konstrukcję pojazdów w celu zmniejszenia emisji hałasu – jest przedmiotem kilku Dyrektyw Unii Europejskiej oraz przepisów krajowych, które są zharmonizowane z Dyrektywami UE,
  - ✓ dobór konstrukcji arterii – emisja hałasu samochodowego jest m.in. efektem hałasu powodowanego interakcją kół i nawierzchni drogowej. Wypadkowa emisja hałasu zależy od rodzaju i jakości opon i nawierzchni drogowej,
  - ✓ oddziaływanie na mniej hałaśliwą eksploatację pojazdów – istotne znaczenie dla zmniejszenia emisji hałasu pojazdów mają ograniczenia prędkości oraz zapobieganie częstym startom, hamowaniom, a szczególnie gwałtownym przyspieszeniom samochodów na niskich biegach i przy wysokich obrotach silników. Przyspieszanie samochodów występuje na ogół w obrębie skrzyżowań. Dlatego też istotny efekt ograniczenia emisji hałasu można osiągnąć poprzez wymuszenie spokojnej jazdy ze stałą umiarkowaną prędkością stosując zsynchronizowaną sygnalizację świetlną tzw. „zieloną falę”.
- **urbanistyczne i architektoniczno – budowlane środki ochrony przeciwdźwiękowej** – działania zmierzające do ograniczenia hałasu już wyemitowanego „do środowiska”.
Urbanistyczne i organizacyjne rozwiązania zmniejszania hałasu komunikacyjnego - rozwiązania tego typu dotyczą dużych obszarów mieszkaniowych i mają związek ze zmianami zagospodarowania. Dzieli się na następujące grupy:
  - ✓ budowa obwodnic miast, tworzenie nowych tras międzyczulnicowych, tworzenie nowych obwodnic wewnątrz miejskich. Rozwiązania te pozwalają na wyprowadzenie przede wszystkim ruchu ciężkiego oraz na zmniejszenie ruchu samochodów osobowych na terenach mieszkalnych.
  - ✓ strefy „ruchu uspokojonego”. Ideą tworzenia stref jest hasło „jak najmniej ruchu samochodowego”. Realizowane jest ono poprzez: ograniczanie przepustowości ulic, ograniczanie prędkości, stwarzanie innych ograniczeń i utrudnień dla ruchu samochodów, całkowita eliminacja ruchu tranzytowego, tworzenie preferencji dla transportu zbiorowego, przyjaznego środowiska. Strefami takimi obejmowane są przede wszystkim obszary mieszkalne.**Architektoniczno – budowlane środki ochrony przeciwdźwiękowej**, o charakterze raczej lokalnym:
  - ✓ ekranowanie akustyczne – jest najczęściej stosowanym środkiem ochrony przeciwdźwiękowej w otoczeniu tras komunikacyjnych. Ekran akustyczny ma za zadanie zastąpić odbiorcę przed dźwiękiem dochodzącym bezpośrednio od źródła. Dobrze zaprojektowane powinny służyć przede wszystkim do ochrony niskiej zabudowy mieszkaniowej. Aby ochronić wysoką zabudowę należy stosować rozwiązania specjalne: budowa drogi w wykopie, budowa tuneli lub półtuneli.
  - ✓ architektoniczno – budowlane środki ochrony przeciwdźwiękowej; najczęściej stosowanym rozwiązaniem jest podwyższanie izolacyjności akustycznej otworów okiennych. Dodatkową możliwością zabezpieczenia przed hałasem mieszkańców terenów zlokalizowanych wzdłuż tras komunikacyjnych jest odpowiednie ukształtowanie bryły budynku i funkcjonalne rozplanowanie pomieszczeń. Elewacje istniejących już budynków ekspozowane na hałas mogą być także chronione za pomocą przezroczystych ekranów zawieszanych na tej elewacji.

HAŁAS PRZEMYSŁOWY – DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

Hałas przemysłowy na terenie województwa stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym, występujące głównie w dzielnicach przemysłowych miast. Przyczyną wzrostu uciążliwości jest rozbudowa miast, wchłanianie terenów przemysłowych i rozbudowa w ich sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej.

Zagrożenie hałasem przemysłowym związane jest głównie z niekorzystną lokalizacją zabudowy mieszkaniowej, w pobliżu zakładów przemysłowych. Emisja hałasu przemysłowego jest uzależniona w dużym stopniu od procesu technologicznego i wykorzystywanych w nim maszyn i urządzeń, których ilość, stan techniczny, poziom nowoczesności, a także izolacyjność akustyczna i lokalizacja źródła są czynnikami decydującymi o stopniu uciążliwości dla otoczenia.

W ewidencji Inspektoratu znajdują się 2 podmioty gospodarcze z obszaru powiatu bielskiego, które posiadają decyzje określające dopuszczalne wielkości hałasu przenikającego do środowiska powstającego w wyniku prowadzonej działalności. Są to:

- „MLEKOVITA” Sp. z o. o. w Bielsku Podlaskim,
- Sklep wielobranżowy, Krzysztof Brzozowski – Brańsk.

Na terenie powiatu bielskiego skontrolowano 4 zakłady: AS-PLAST Henryk Żukowski, INTERLIGHT Stefan Walędziak, HOOP S.A., MLEKOVITA Sp. z o. o.

- **AS-PLAST Henryk Żukowski – Klichy, gmina Brańsk.** (Kontrola wrzesień 2008 r.). Główną działalnością zakładu jest produkcja plastikowych pojemników wykorzystywanych do produkcji zniczy o różnych gabarytach. Produkcja odbywa się sezonowo w zależności od potrzeb. Wewnętrznymi źródłami hałasu z zakładu są pracujące na trzy zmiany maszyny do formowania tworzyw sztucznych: dwie wydmuchiarki elektryczne, dwie wyrzynarki, krawędziówki elektryczne, sprężarka o mocy 6 kW. Zewnętrznym źródłem hałasu jest transport samochodów dostawczych w zależności od zamówień średnio raz w tygodniu. Zakład nie posiada decyzji określającej dopuszczalne wielkości hałasu przenikającego do środowiska powstających w wyniku prowadzonej działalności. Na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku ustalono, iż dopuszczalne wielkości hałasu dla tego zakładu wynoszą: 55 dB A w godz. 6⁰⁰ – 22⁰⁰ oraz 45 dB A w godz. 22⁰⁰ – 6⁰⁰. Przeprowadzone w dniu kontroli pomiary nie wykazały występowania przekroczeń wartości dopuszczalnych hałasu na granicy zakładu z terenami zabudowy zagrodowej w porze dziennej i nocnej.
- **INTERLIGHT – Stefan Walędziak, Brańsk.** (kontrola kwiecień – lipiec 2009 r.). Firma prowadzi produkcję opakowań i pojemników do zniczy z polipropylenu oraz butelek z polietylenu. Wewnętrznymi źródłami hałasu z zakładu przy ul. Senatorskiej 14 są pracujące na trzy zmiany maszyny do formowania tworzyw sztucznych: 4 wtryskarki, 18 wylączarek, 6 młynków do tworzyw (pracujących wyłącznie w porze nocnej). Zewnętrznym źródłem hałasu jest wentylator wyciągowy usytuowany na ścianie wewnętrznej zakładu. Obiekt nie posiada decyzji określającej dopuszczalne wielkości hałasu przenikającego do środowiska powstających w wyniku prowadzonej działalności. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku dopuszczalne wielkości hałasu dla tego zakładu wynoszą: 55 dB A w godz. 6⁰⁰ – 22⁰⁰ oraz 45 dB A w godz. 22⁰⁰ – 6⁰⁰. Przeprowadzone pomiary hałasu nie wykazały występowania przekroczeń wartości dopuszczalnych hałasu na granicy zakładu z terenami mieszkalnymi w porze nocnej i dziennej.
- **HOOP S.A.- Zakład Produkcyjny w Bielsku Podlaskim.** (Kontrola czerwiec - lipiec 2009 r.). Zakład produkuje napoje gazowane i nie gazowane. Głównymi wewnętrznymi źródłami hałasu na terenie zakładu jest praca urządzeń linii do rozlewu napojów oraz urządzeń do dmuchania butelek. Zewnętrznymi źródłami emisji hałasu jest praca urządzeń maszynowni, chłodni wentylatorowej oraz dachowych wentylatorów wyciągowych, zainstalowanych na halach produkcyjnych i magazynowych. Innymi źródłami jest praca urządzeń sprężarkowni oraz transport samochodowy związany z odbiorem towaru z magazynów. Urządzenia pracują w ruchu ciągłym całą dobę. Kontrolowany zakład nie posiada decyzji określającej dopuszczalne wielkości hałasu przenikającego do środowiska powstających w wyniku prowadzonej działalności. Na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku ustalono, iż dopuszczalne wielkości hałasu dla tego zakładu wynoszą: 55 dB A w godz. 6⁰⁰ – 22⁰⁰ oraz 45 dB A w godz. 22⁰⁰ – 6⁰⁰. Przeprowadzone pomiary nie wykazały występowania przekroczeń wartości dopuszczalnych hałasu na terenach mieszkalnych w porze dziennej i nocnej.
- **„MLEKOVITA” Sp. z o. o. w Bielsku Podlaskim.** (Kontrola lipiec - wrzesień 2009 r.) Głównymi źródłami emisji hałasu do środowiska są: wentylator ciągu spalin w kotłowni pracujący w ruchu ciągłym (poziom hałasu w odległości 1 m. - 84.1 dB) nieposiadający zabezpieczeń akustycznych; oczyszczalnia ścieków pracująca w ruchu ciągłym (poziom hałasu od pracujących aeratorów - 72.2 - 75.3 dB) - posiada

zabezpieczenie akustyczne w postaci ekranu akustycznego od strony terenów mieszkalnych; proskownia pracująca w porze dziennej, trzy dni w tygodniu - brak zabezpieczeń akustycznych; zespół skraplaczy obudowany płytami dźwiękochłonnymi oraz transport samochodowy wewnątrz zakładu, głównie samochody dostawcze i wózki widłowe. „MLEKOVITA” Sp. z o. o. posiada pozwolenie zintegrowane zgodnie, z którym dopuszczalny równoważny poziom dźwięku A przenikającego do środowiska powstającego w wyniku prowadzonej działalności nie może przekraczać 55 dB A w godz. 6⁰⁰ – 22⁰⁰ oraz 45 dB A w godz. 22⁰⁰ – 6⁰⁰. Przeprowadzone podczas kontroli pomiary nie wykazały występowania przekroczeń wartości dopuszczalnych hałasu na granicy chronionych terenów zabudowy mieszkaniowej w porze dziennej i nocnej. Zakład realizuje obowiązek prowadzenia okresowych pomiarów hałasu w porze dziennej i nocnej.

Należy podkreślić, że wiele zakładów przemysłowych wprowadziło już lub wprowadza szereg zabezpieczeń akustycznych, które skutecznie wyeliminowały nadmierny hałas przemysłowy z terenów mieszkalnych. Dzieje się tak między innymi ze względu na przeprowadzane kontrole zakładów oraz ze względu na wprowadzenie dla niektórych przedsiębiorstw obowiązku uzyskania pozwolenia zintegrowanego.

Najczęściej stosowanymi zabezpieczeniami przed hałasem przemysłowym są: wyciszenia i wygłuszenia maszyn, obudowy akustyczne, tłumiki, kabiny dźwiękoszczelne, środki natury organizacyjnej (np. zmiana trybu pracy zakładu), dobór mało hałaśliwej technologii produkcji, urządzeń, maszyn i środków transportu, ekrany akustyczne.

POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

PRESJE – ŹRÓDŁA PROMIENIOWANIA ELEKTROMAGNETYCZNEGO

Pola elektromagnetyczne (wg Ustawy Prawo ochrony środowiska) to pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz, tworzących zakres promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego. Promieniowanie elektromagnetyczne (PEM), w tym promieniowanie niejonizujące zaliczane jest do podstawowych rodzajów zanieczyszczeń środowiska naturalnego.

Zgodnie z art. 123 ustawy Prawo ochrony środowiska, oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, a wojewódzki inspektor ochrony środowiska prowadzi okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne od zawsze występowało w środowisku naturalnym. Pochodzi ono z naturalnych źródeł takich jak Słońce, Ziemia, zjawiska atmosferyczne. Dodatkowo w środowisku występują sztuczne pola elektromagnetyczne, które związane są z techniczną działalnością człowieka. Promieniowanie elektromagnetyczne występuje wszędzie, a jego najważniejszymi źródłami są:

- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- stacje i linie energetyczne,
- nadajniki radiowe i telewizyjne oraz CB - radio i radiostacje amatorskie,
- wojskowe i cywilne urządzenia radionawigacji i radiolokacji,
- urządzenia powszechnego użytku: kuchenki mikrofalowe, monitory, aparaty komórkowe itp.

Ciągły rozwój techniki powoduje znaczny wzrost ilości nadajników radio-telewizyjnych oraz stacji bazowych telefonii komórkowej.

STAN – POMIARY MONITORINGOWE

W roku 2008 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska zrealizował program badań pól elektromagnetycznych opracowany zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w

środowisku. Program ten zakładał skoncentrowanie pomiarów na obszarach dostępnych dla ludności tj. w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys. oraz w pozostałych miastach i na terenach wiejskich. Zakres prowadzenia badań obejmował pomiary natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego w przedziale częstotliwości, co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz. Inspektorat przeprowadził pomiary w 45 punktach pomiarowych rozmieszczonych równomiernie na terenie województwa.

Na obszarze powiatu pomiary przeprowadzono w Bielsku Podlaskim i Boćkach.

Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych na terenie powiatu w 2008 r.

Lp.	Miejscowość	Lokalizacja punktu	Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromag. [V/m]	Wartość niepewności pomiaru [V/m]
1	Bielsk Podlaski	ul. A. Mickiewicza N 52°46'04,7" E 023°11'27,8"	0,28	0,014
2	Boćki	centrum miejscowości N 52°39'04,7" E 023°02'34,3"	0,37	0,019

Na podstawie przeprowadzonych pomiarów należy stwierdzić, iż w żadnym z punktów na obszarze powiatu **nie odnotowano przekroczeń** dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych.

Należy podkreślić, że przeprowadzone na terenie województwa podlaskiego pomiary, w żadnym z 45 zbadanych punktów pomiarowych nie wykazały występowania przekroczeń norm. Zmierzone wartości składowej elektrycznej wyniosły, w większości przypadków, do 10% normy dopuszczalnej, a jedynie w 2 przypadkach: w Łomży przy ul. Kazańskiej 10 oraz w Hajnówce (centrum) wartości przekroczyły poziom 10% normy.

W roku 2009 na terenie powiatu bielskiego Inspektorat przeprowadzi badania pól elektromagnetycznych w Brańsku, Rudce i Orli. Wyniki z przeprowadzonych pomiarów zostaną przedstawione w kolejnej informacji.

OCHRONA ŚRODOWISKA PRZED AWARIAMI

Poważne awarie mogą powstawać w przypadku awarii i katastrof w obiektach przemysłowych zlokalizowanych na terenach miast powiatu oraz w wyniku wypadków kolejowych i drogowych z udziałem cystern i autocystern przewożących materiały niebezpieczne. Zdarzenia te charakteryzują się specyficznymi cechami takimi jak niepewność ich wystąpienia, złożoność przyczyn, różnorodność bezpośrednich skutków oraz indywidualnym, niepowtarzalnym przebiegiem.

NIEBEZPIECZNE SUBSTANCJE CHEMICZNE W ZAKŁADACH PRZEMYSŁOWYCH

WIOŚ w Białymstoku prowadzi rejestr obiektów mogących spowodować poważne awarie (zakłady dużego ryzyka i zakłady zwiększonego ryzyka), a także kontroluje te objekty.

Na terenie powiatu bielskiego aktualnie nie występują objekty znajdujące się w tym rejestrze (kwalifikacja na podstawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych znajdujących się w zakładach oraz stopnia stwarzanego przez nie zagrożenia dla ludzi i środowiska).

TRANSPORT

Poważne źródło zagrożenia na terenie powiatu, oceniane nawet na większe niż pochodzące od obiektów stacjonarnych, mogą stwarzać katastrofy kolejowe oraz wypadki drogowe środków transportu, przewożących materiały niebezpieczne. Szczególnie groźne są awarie w rejonach przepraw mostowych na tych trasach, grożą one bezpośrednim skażeniem wód płynących.

Na terenie powiatu bielskiego znajduje się kilkanaście stacji paliw. Ich eksploatacja może stworzyć lokalne zagrożenie dla środowiska np. możliwość awarii czy pożary. Głównie jednak wypadki o znamionach poważnych awarii wynikają z transportu paliw do zaopatrzenia stacji.

WIOŚ uczestniczy w cyklicznie powtarzanych, kilkudniowych akcjach organizowanych pod kryptonimem „TRACK” prowadzonych na obszarze województwa, na głównych drogach wylotowych z Białegostoku. Akcje organizowane są przez Komendę Wojewódzką Policji przy współpracy Państwowej Straży Pożarnej, Transportowego Dozoru Technicznego, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz Straż Graniczną i Inspekcję Transportu Drogowego. Kontrolą objęto kołowe i kolejowe środki transportu materiałów toksycznych i surowców chemicznych. Zakres kontroli obejmuje sprawdzenie stanu technicznego środków transportu, wymaganego wyposażenia i prawidłowości oznakowania oraz kompletności dokumentacji.

W 2008 r. na terenie województwa podlaskiego w ramach działań skontrolowano ogółem 574 pojazdy w tym 93 pojazdy przewożące towary niebezpieczne. Podczas kontroli pojazdów z towarami niebezpiecznymi stwierdzonych zostało 18 naruszeń przepisów ruchu drogowego (stan techniczny pojazdów, przekroczenie dozwolonej prędkości, brak wymaganych dokumentów).

KONTROLE INTERWENCYJNE

Na terenie powiatu, od października 2008 r. (daty sporządzenia poprzedniej Informacji o stanie środowiska powiatu) nie odnotowano poważnych awarii jak również zdarzeń o znamionach poważnych awarii, zarówno na terenie zakładów jak i w transporcie towarów niebezpiecznych.

Opracował:
Wydział Monitoringu Środowiska

NACZELNIK WYDZIAŁU
MONITORINGU ŚRODOWISKA

mgr inż. Grzegorz Bok

Akceptował:

w.z. Podlaskiego Wojewódzkiego
Inspektora Ochrony Środowiska
inż. Lech Januszko
Zastępca Wojewódzkiego Inspektora
Ochrony Środowiska

OBOWIĄZKI SAMORZĄDÓW W ZAKRESIE SPRAW ZWIĄZANYCH Z OCHRONĄ ŚRODOWISKA

ORGANY SAMORZĄDU POWIATOWEGO

Zgodnie z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, powiaty wykonują zadania publiczne o charakterze ponad gminnym. W zakresie spraw związanych z ochroną środowiska powiaty wykonują zadania dotyczące ładu przestrzennego i ekologicznego (które obejmują działania z zakresu geodezji, zagospodarowania przestrzennego, nadzoru budowlanego, gospodarki wodnej, rolnictwa, leśnictwa, rybołówstwa śródlądowego i ochrony środowiska).

Powiaty w ograniczonym zakresie mogą prowadzić, własną politykę ekologiczną poprzez powiatowy program ochrony środowiska i plan gospodarki odpadami. Politykę może także kształtować Starosta, poprzez wydanie pozwoleń emisyjnych dla szeregu rodzajów instalacji oraz przedsięwzięć, które nie są przypisane do kompetencji wojewody.

W szczególności warto zwrócić uwagę na **możliwości prawnych działań własnych samorządów**, zbieżnych z kompetencjami lub celami działań przypisanymi Inspekcji Ochrony Środowiska, które pozwalają przeciwdziałać negatywnemu oddziaływaniu na środowisko, a także minimalizować problemy środowiskowe. Poniżej wymieniono niektóre zadania należące do kompetencji organów samorządowych szczebla powiatowego i gminnego (zadania zbieżne wytłuszczono).

ZADANIA I KOMPETENCJE STAROSTY

- sprawuje kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym jego właściwością oraz upoważnia do wykonywania funkcji kontrolnych pracowników podległego mu urzędu
- **w drodze decyzji nakłada obowiązek ograniczenia oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia, a także przywrócenia środowiska do stanu właściwego, jeżeli podmiot korzystający ze środowiska negatywnie oddziałuje na środowisko,**
- występuje do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o podjęcie odpowiednich działań będących w jego kompetencji, jeżeli w wyniku kontroli stwierdzi naruszenie przez kontrolowany przedmiot przepisów o ochronie środowiska lub występuje uzasadnione podejrzenie, że takie naruszenie mogło nastąpić,
- dokonuje rekultywacji powierzchni ziemi, jeżeli podmiot, który spowodował zanieczyszczenie gleby lub ziemi albo niekorzystne przekształcenie naturalnego ukształtowania terenu, nie dysponuje prawami do powierzchni ziemi, pozwalającymi na jej przeprowadzenie, lub nie można wszcząć postępowania egzekucyjnego dotyczącego obowiązku rekultywacji albo egzekucja okazała się bezskuteczna, lub zanieczyszczenie gleby lub ziemi albo niekorzystne przekształcenie naturalnego ukształtowania terenu nastąpiło w wyniku klęski żywiołowej.
- dokonuje rekultywacji powierzchni ziemi wówczas, gdy z uwagi na zagrożenie życia lub zdrowia ludzi lub możliwość zaistnienia nieodwracalnych szkód w środowisku konieczne jest natychmiastowe jej dokonanie
- **prowadzi okresowe badania jakości gleby i ziemi,**
- prowadzi, aktualizowany corocznie, rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie standardów jakości gleby lub ziemi, z wyszczególnieniem obszarów, na których obowiązek rekultywacji obciąża starostę,

- może przeprowadzić rekultywację powierzchni ziemi pomimo nieujęcia zadania w programie ochrony środowiska, jeżeli stwierdzi, iż nieprzeprowadzenie rekultywacji spowoduje pogorszenie stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrożenie życia lub zdrowia ludzi,
- **na potrzeby oceny stanu akustycznego środowiska, sporządza, co 5 lat, mapy akustyczne,**
- **wydaje pozwolenia wodno-prawne, jest właściwy w sprawach stwierdzenia wygaśnięcia, cofnięcia lub ograniczenia tego pozwolenia,** a także orzeczenia o przeniesieniu prawa własności urządzenia wodnego na własność właściciela wody
- **wzywa zakład do usunięcia, w określonym terminie, zaniedbań w zakresie gospodarki wodnej, w wyniku których może powstać stan zagrażający życiu lub zdrowiu ludzi albo zwierząt bądź środowisku.**

ZADANIA I KOMPETENCJE RADY POWIATU

- **uchwala powiatowy program ochrony środowiska**
- **może, w drodze uchwały, wyznaczyć obszary ciche w aglomeracji lub obszary ciche poza aglomeracją, uwzględniając szczególne potrzeby ochrony przed hałasem** tych obszarów i podając wymagania zapewniające utrzymanie poziomu hałasu co najmniej na istniejącym poziomie
- **uchwala programy działań, których celem jest dostosowanie poziomu hałasu do dopuszczalnego,** dla aglomeracji o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys. oraz terenów określonych w powiatowym programie ochrony środowiska
- dokonuje aktualizacji programu ochrony środowiska przed hałasem co najmniej raz na pięć lat, a także w przypadku wystąpienia okoliczności uzasadniających zmianę planu lub harmonogramu realizacji
- **tworzy obszary ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko**
- **uchwala powiatowy plan gospodarki odpadami.**
- wprowadza ograniczenia lub zakazuje używania jednostek pływających lub niektórych ich rodzajów na określonych zbiornikach powierzchniowych wód stojących oraz wodach płynących, jeżeli jest to konieczne do zapewnienia odpowiednich warunków akustycznych na terenach przeznaczonych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe
- rozpatruje informację wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o stanie środowiska na obszarze województwa
- określa kierunki działania właściwego organu Inspekcji Ochrony Środowiska.
- zatwierdza zestawienia przychodów i wydatków powiatowego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej na dany rok.

KOMPETENCJE ZARZĄDU:

- **sporządza projekt powiatowego programu ochrony środowiska,** po zasięgnięciu opinii zarządu województwa
- **opracowuje projekt powiatowego planu gospodarki odpadami**
- sporządza co 2 lata raport z wykonania powiatowego programu ochrony środowiska
- składa co 2 lata, radzie powiatu sprawozdania z realizacji powiatowego planu gospodarki odpadami
- opiniuje projekt gminnego programu ochrony środowiska
- opiniuje projekt wojewódzkiego i gminnego planu gospodarki odpadami
- opiniuje projekt wspólnego planu gospodarki odpadami opracowanego dla gmin, będących członkami związków międzygminnych
- opracowuje projekt wspólnego planu gospodarki odpadami, obejmującego zadania powiatowego planu gospodarki odpadami dla powiatów, będących członkami związków powiatów
- aktualizuje powiatowy plan gospodarki odpadami, nie rzadziej niż co 4 lata.

ORGANY SAMORZĄDU GMINNEGO

Organy samorządu gminy mogą prowadzić własną politykę, której kluczowym instrumentem powinien być miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego - dokument dotyczący wprowadzenia polityki przestrzennej, ale o ogromnym wpływie również na kwestie ochrony środowiska. Dodatkowo organy gminy opracowują plany

ochrony środowiska i programu gospodarki odpadami, jak też regulaminy utrzymania czystości i porządku w gminie. Ponadto wydają niektóre decyzje z zakresu ochrony środowiska, choć ich kompetencje są dużo mniej znaczące niż decyzje wydawane na szczeblu powiatu lub przez wojewodę w zakresie pozwoleń emisyjnych.

ZADANIA I KOMPETENCJE WÓJTA, BURMISTRZA LUB PREZYDENTA MIASTA

Do podstawowych kompetencji i obowiązków należą:

- **możliwość nakazania w drodze decyzji, osobie fizycznej eksploatującej instalację w ramach zwykłego korzystania ze środowiska lub eksploatującej urządzenie, wykonanie w określonym czasie czynności zmierzających do ograniczenia ich negatywnego oddziaływania na środowisko,**
- **możliwość, wstrzymania w drodze decyzji, użytkownika instalacji lub urządzenia, jeżeli osoba fizyczna nie dostosowała się do powyższych wymagań,**
- występowanie do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o podjęcie odpowiednich działań będących w jego kompetencji, jeżeli w wyniku kontroli wójt, burmistrz lub prezydent miasta stwierdził naruszenie przez kontrolowany podmiot przepisów o ochronie środowiska lub występuje uzasadnione podejrzenie, że takie naruszenie mogło nastąpić,
- uprawnienie do występowania w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia przeciw przepisom o ochronie środowiska,
- przedkładanie wojewodzie corocznie informacji dotyczących:
  - ✓ informacji o stanie wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków komunalnych,
  - ✓ informacji o postępie realizacji przedsięwzięć określonych w krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych,
  - ✓ informacji o ilości wytworzonych w ciągu roku Mg suchej masy osadów ściekowych w oczyszczalniach ścieków komunalnych aglomeracji oraz sposób postępowania z tymi osadami z uwzględnieniem podziału państwa na obszary dorzeczy i regiony wodne, za rok ubiegły
  - ✓ coroczne przedkładanie wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska.

ZADANIA I KOMPETENCJE RADY GMINY

Rada gminy jest organem stanowiącym. Na tym poziomie nie funkcjonują obecnie organy odpowiadające zarządowi województwa lub powiatu. Organem wykonawczym jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta. Organy samorządu gminy mogą prowadzić własną politykę, której kluczowymi instrumentami są miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, plan ochrony środowiska i program gospodarki odpadami, jak też regulaminy utrzymania czystości i porządku w gminie. W szczególności rada gminy:

- **uchwala gminny program ochrony środowiska**
- **ustanawia ograniczenia co do czasu funkcjonowania instalacji lub korzystania z urządzeń, z których emitowany hałas może negatywnie oddziaływać na środowisko**
- **ustala szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, a w szczególności:**
  - ✓ może określić inne sposoby udokumentowania wykonania obowiązków dotyczących dokumentowania korzystania z usług firmy wywozowej i opróżniania zbiorników na nieczystości, niż okazanie umowy i dowodów płacenia za usługi
  - ✓ może ustalić górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi, o których mowa wyżej
  - ✓ może przejąć od właścicieli nieruchomości wszystkie lub wskazane obowiązki, o których mowa wyżej
  - ✓ ustala opłatę ponoszoną przez właścicieli nieruchomości za wykonywanie przejętych obowiązków.
- **zatwierdza plan gospodarowania dla gruntów położonych na obszarach ograniczonego użytkowania, istniejących wokół zakładów przemysłowych** po uzyskaniu opinii izby rolniczej
- uzgadnia ustalenia dotyczące infrastruktury technicznej, zagospodarowania turystycznego, sposobu użytkowania gruntów, eliminacji lub ograniczania zagrożeń zewnętrznych oraz ustaleń do studiów

uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w odniesieniu do nieruchomości niebędących własnością Skarbu Państwa

- opiniuje projekt planu ochrony parku narodowego, rezerwatu przyrody oraz parku krajobrazowego
- uzgadnia projekt rozporządzenia w sprawie wyznaczenia lub powiększenia obszaru chronionego krajobrazu
- wyznacza obszar chronionego krajobrazu; określa jego nazwę, położenie, obszar, sprawującego nadzór, ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy właściwe dla danego obszaru chronionego krajobrazu lub jego części
- dokonuje likwidacji lub zmiany granic obszaru chronionego krajobrazu (jeśli nie wykonał tego w ramach swoich zadań wojewoda)
- znosi ustalone przez siebie formy ochrony przyrody.
- uzgadnia projekt planu ochrony obszaru Natura 2000
- ustanawia pomnik przyrody, stanowisko dokumentacyjne, użytek ekologiczny lub zespół przyrodniczo-krajobrazowy (jeżeli wojewoda nie ustanowił tych form ochrony przyrody)
- opiniuje wnioski Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych o uznanie lasu za ochronny lub pozbawienie go tego charakteru – w odniesieniu do lasów stanowiących własność Skarbu Państwa
- opiniuje wnioski starosty o uznanie lasu za ochronny lub pozbawienie go tego charakteru – w odniesieniu do lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa.
- może podjąć uchwałę o objęciu ochroną znajdujących się na obszarze jej działania gruntów rolnych określonych w ewidencji gruntów jako użytki rolne,
- sporządza miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego
- rozpatruje informację wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o stanie środowiska na obszarze województwa.
- zatwierdza zestawienia przychodów i wydatków gminnego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej na dany rok